

Nr 15 2017 ISBN 978-83-949128-1-9

Egzemplarz bezpłatny

Kochaj Lubuskie

www.lotur.eu

Odkrywamy nieznanne i polecamy lubiane - **Magazyn Turystyczny**

**Turystyka osób
niepełnosprawnych**

**Lubuska turystyka
weekendowa bez barier**

**Konkurs na najlepszy
produkt turystyczny 2017**

portal turystyczny

www.lubuskie.travel.pl

odwiedź stronę, napisz wiadomość, wrzuć zdjęcie

zapraszamy do współpracy

Od wydawcy i redakcji

Czy otuli nas śnieg?

Choć jeszcze teraz dżdży za oknami i zdarzają się już mroźne poranki, to wbrew usypiającej przyrodzie lubuska turystyka wchodzi w bardzo intensywną fazę. Okres jesienno-zimowy, to dla turystyki ważny czas. Co prawda ruch turystyczny ustaje, ale to doskonały moment na dokonywanie podsumowań, promowanie nowych produktów i przygotowania do kolejnego sezonu.

Za nami konkurs Polskiej Organizacji Turystycznej na najlepszy produkt turystyczny oraz podwójnie zwycięski dla lubuskiego plebiscyt National Geographic Traveler. Lubuska ROT „LOTUR” wyłoniła także nasze regionalne „Perły” spośród zgłoszonych kandydatów. Kolejny rok pokazuje, że zarówno samorządom, jak i prywatnym właścicielom produktów turystycznych trudno zdecydować się na wzięcie udziału w tak ważnym konkursie. Lubuskie ma bardzo dużo do zaoferowania i jesteśmy przekonani, że nasze produkty turystyczne są bardzo dobrze przygotowane, dlatego zachęcamy i będziemy zachęcać do wysyłania zgłoszeń. Już sam udział jest formą promocji, a konkurs i formalności nie są niczym skomplikowanym. Chwalmy się, bo mamy czym!

Pod kątem przyszłego sezonu, Lubuska Regionalna Organizacja Turystyczna „LOTUR”, opracowała unikatowe narzędzie adresowane w szczególności dla osób niepełnosprawnych w postaci wydawnictwa prezentującego atrakcje turystyczne w naszym województwie. To zbiór gotowych podpowiedzi, które wskazują, co można zobaczyć i gdzie spędzić czas podczas weekendu o każdej porze roku. W wydawnictwie „Lubuska turystyka weekendowa bez barier” pragniemy zaprezentować nasz region szerokiej rzeszy odbiorców jako miejsce przyjazne, gościnne, ciekawe, nieodkryte i wyjątkowe - otwarte na wszystkich turystów bez względu na ograniczenia.

Póki co, zbliża się czas przepiękny aromatem korzennych przypraw i bożonarodzeniowych jarmarków, oczekiwaniem na śniegowe szaleństwo, zanurzony w blasku świątecznych dekoracji na ulicach lubuskich miast. Cieszymy się i miejmy nadzieję, że wyjątkowo w tym roku otuli nas śnieg...

Jadwiga Błoch

Redaktor Naczelna

www.kochajpolske.pl
Kochaj

Kochaj Lubuskie -

Odkrywamy nieznanne i polecamy lubiane - **Magazyn Turystyczny**

www.lotur.eu -

Magazyn Turystyczny on-line

Wydawca:

Lubuska Regionalna
Organizacja Turystyczna
„LOTUR”

65-057 Zielona Góra

ul. Podgórna 7

e-mail: turystyka@lotur.eu

Redaktor Naczelna :

Jadwiga Błoch, Tel. 792 306 555, e-mail: j.bloch@lotur.eu

Redaguje zespół.

Foto: archiwum LOTUR, materiały archiwalne samorządów i członków LOTUR, Carbo-media, Jadwiga Błoch, Paweł Błoch, Krzysztof Chmielnik, Witold Czajka, Karolina Gałązka, Bruno Aleksander Kieć, Monika Kobel, Beata Musiałowska, Małgorzata Trzcionkowska, Adam Żyworonek, Cezary Szamreta.

Skład: Maria Kincel

Druk: Ligatura Sp.z o.o. Zielona Góra

ISSN 978-83-949128-1-9. Nakład: 5.000 egz. Wydawnictwo dystrybuowane nieodpłatnie. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo redagowania oraz dokonywania skrótów. Redakcja nie odpowiada za treść materiałów reklamowych.

Okładka: Zespół klasztorny opactwa cysterskiego w Gościńkowie-Paradyżu
fot. Cezary Szamreta

Spis treści

- 6 Wywiad**
ROPS pomaga niepełnosprawnym turystom
Rozmowa z Jakubem Piosikiem
Dyrektorem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze str. 6

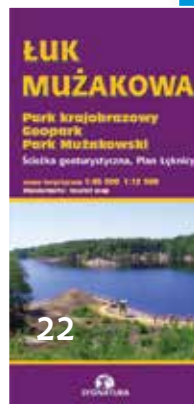
- 7 Prezentacje**
Turystyka osób niepełnosprawnych str. 7
Psychiczny komfort najważniejszy str. 9
Lubuska turystyka weekendowa bez barier str. 10

- 12 Atrakcje turystyczne**
WOSiR Drzonków - przyjazne miejsce osobom niepełnosprawnym. str. 12
Moja przygoda z Trzebiechowskim van de Veldea str. 16
Pałac Wiechlice – gościnność mamy w naturze str. 20
Karczma Taberska str. 21

- 22 Ciekawostki**
Nazewnicze bogactwo w okolicach Łęknicy str. 22
Co nowego w e-turystyce? str. 24
Runy pod Sulechowem str. 25

- 26 Lubuskie kulinaria**
Lubuskie kulinaria str. 26

- 28 LOTUR konkursy**
7 Nowych Cudów Polski str. 28

28

30

29

36

LOTUR

Obronna twierdza czy wycieczkowy statek czyli o szansach rozwoju turystyki w miastach które nie mają zabytków str. 36

42

36

38

III Lubuski Sejmik Turystyczny Przyszłość w turystyce - turystyka w przyszłości str. 38

SZKOLENIE w zakresie założenia, prowadzenia, certyfikacji Informacji Turystycznej str. 40

25 Jubileuszowe Targi Turystyczne TT Warsaw str. 42

43

Informacja turystyczna

Informacje turystyczne w lubuskim str. 43

40

45

Galeria

V FORUM POT-ROT-LOT Ossa 13-14.11.2017 str. 45

Lubuskie rękodzieło str. 46

III Lubuski Sejmik Turystyczny str. 48

SZKOLENIE w zakresie założenia, prowadzenia, certyfikacji Informacji Turystycznej str. 50

Konferencja Krosno Odrzańskie str. 52

46

48

52

53

Widokówka

Kraj Katarów str. 53

Horoskop str. 54

Zagadka str. 55

53

ROPS pomaga niepełnosprawnym turystom

Rozmowa z Jakubem Piosikiem Dyrektorem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze

Obszarem działalności Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej (ROPS) w zakresie osób niepełnosprawnych są trzy sfery: pomoc w likwidacji barier w urzędach i instytucjach publicznych, wsparcie dla aktywnego uczestniczenia osób niepełnosprawnych w rynku pracy poprzez dofinansowanie zakładów aktywności zawodowej oraz współdziałanie przy realizacji projektów dedykowanych osobom niepełnosprawnym a realizowanym przez organizacje pozarządowe.

W tej pierwszej sferze dofinansujemy budowę i instalację wszelkich środków ułatwiających dostęp do usług w urzędach, szpitalach, samorządowych obiektach kultury. Czyli podjazdy, windy, środki informacji dedykowane osobom niepełnosprawnym.

W drugiej sferze pomagamy gminom, organizacjom pozarządowym w tworzeniu stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych. Wspieramy też merytorycznie spółdzielnie socjalne statutowo zatrudniające niepełnosprawnych jako głównych zatrudnionych.

Trzecią sferą naszej aktywności jest wspieranie organizacji pozarządowych poprzez udzielanie dofinansowań na realizację zadań publicznych. Ta sfera naszej aktywności ma za zadanie wspierać oddolne inicjatywy społeczne. Wartością tego rodzaju inicjatyw jest bardzo dobre rozeznanie oczekiwań osób niepełnosprawnych i ścisłe dopasowanie działań do konkretnych, często unikalnych i lokalnych, potrzeb. Te lokalne środowiska są silnie zintegrowane wokół specyficznych problemów danej grupy niepełnosprawności, są świetnie zorientowane szczegółach związanych z uczestnictwem konkretnej grupy niepełnosprawnych w szeroko rozumianym życiu społecznym.

Jeżeli idzie o turystykę, to prawdę powiedziawszy może ona znaleźć swoje miejsce w każdej z wyżej wymienionych sfer. Możemy finansować działania usuwające bariery, nie tylko architektoniczne, bo nie zawsze one są najistotniejsze, w obiektach użyteczności publicznej, czyli także szeroko rozumianej infrastrukturze turystycznej, jak choćby winda czy podjazdy w Palmiarni. Możemy finansować miejsca pracy dla pracowników pracujących w firmach tworzących produkty turystyczne oraz w firmach obsługujących ruch turystyczny. Czyli na przykład z jednej

strony w hotelach, gastronomii, muzeach, agroturystyce, a z drugiej w punktach informacji turystycznej, biurach podróży, organizacjach promujących turystykę.

W ramach konkursów ogłaszanych przez ROPS a dedykowanych organizacjom pozarządowym dofinansujemy konkretne działania związane wprost z turystyką. Dobrych przykładów tego rodzaju działalności nie brakuje. Wspomnę o kilku.

Towarzystwo Turystyczne „Chapac” otrzymało od nas w ostatnich latach dofinansowanie do dwóch projektów. Pierwszy to organizacja kajakowego spływu integracyjnego Odrą na trasie od Głogowa do Krosna Odrzańskiego, który odbył się 15-20 sierpnia 2015. Uczestniczyło w nim ok 30 osób. Dofinansowanie wyniosło 16 tys. zł. Drugim projektem na który przekazaliśmy dofinansowanie był integracyjny wyjazd w góry oraz rozwijanie aktywności związanej z Turystyką i Krajoznawstwem. Wsparcie finansowe, to 10 tys. zł.

Fundacja Szansa dla Niewidomych „Tyflopunkt” z Zielonej Góry wygrała w konkursie grant na opracowanie przewodnika turystycznego po województwie lubuskim dla niewidomych pod tytułem „Dotykem przez Lubuskie”. Przewodnik napisano pismem Braille’a. Nasz finansowy udział w tym pięknym projekcie to 33 tys. zł.

Wreszcie Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich „Progress 2016” otrzymało dofinansowanie na przewodniki turystyczne. Pierwszy „Województwo Lubuskie bez barier” na kwotę 20 tys. zł. i drugi „Przewodnik po województwie lubuskim - trasy dla niepełnosprawnych” z dofinansowaniem 33 tys. zł. W obu tych projektach uczestniczył także LOTUR. Są to jak widać kwoty dosyć znaczące.

Z mojego rozeznania wynika, że mimo pozytywnych zmian, nadal odcięci od oferty turystycznej są niepełnosprawni mieszkający poza ośrodkami miejskim. Ich wykluczenie wiąże się z trudnościami komunikacyjnym. Ponadto w wielu środowiskach problem niepełnosprawności napotyka na bariery społeczne, czyli z trudnościami zaakceptowania przez środowisko lokalne problemów jakie się z niepełnosprawnością wiąże. W wielu miejscach niepełnosprawni natrafiają na nierozumienie ich problemów, z czymś co można nazwać brakiem społecznej empatii. Na szczęście to się zmienia niepełnosprawni coraz śmielej wkraczają do publicznego życia ludzi sprawnych. To, że próbuje się na nich otworzyć turystyka, jest tego dowodem. Ale nie łudźmy się, zanim niepełnosprawni staną się w pełni akceptowanymi uczestnikami życia społecznego, turystyka, będzie jedynie dodatkiem do ich życia. Pięknym i ważnym, jednak aktywność osób niepełnosprawnych zależy nadal w znacznej mierze od ich statusu ekonomicznego.

I dlatego uważam, że z jednej strony trzeba wspierać turystykę niepełnosprawnych, ale z drugiej, być może ważniejszym jest sprawienie, aby jak największa rzesza osób niepełnosprawnych znalazła zatrudnienie a może i szanse na realizację pasji życiowych jako szeroko rozumiani twórcy rozmaitych produktów turystycznych. W hotelach, gospodarstwa agroturystycznych biurach podróży, organizacjach turystycznych, przy produkcji pamiątek. Ich uczestniczenie po stronie organizatorów i twórców turystyki jest równie ważne, a może ważniejsze, jak bycie turystą.

Zapisał: Krzysztof Chmielnik

Turystyka osób niepełnosprawnych

Problem ludzi niepełnosprawnych nie jest mi obcy choć nie uważam się za specjalistę w tej dziedzinie. Pracuję w szkole integracyjnej i w przeszłości prowadziłam zajęcia rewalidacyjne. Nie ma nic bardziej mylnego niż myśleć, że nas tzw. „ludzi zdrowych” problem niepełnosprawności nie dotyczy. Dotyczy, bo nawet jeśli nie osobiście to w sposób pośredni. Około 14 % ogółu ludności to osoby niepełnosprawne, czyli co siódmy mieszkaniec naszego społeczeństwa.

Na wstępie należałoby zaznaczyć, iż definicja niepełnosprawności jest bardzo płynna i niestety nie da się jej dokładnie sprecyzować. W całym naszym życiu pojawiają się momenty mniejszych lub większych aktywności czy też ograniczeń fizycznych. Wszystko to, co na chwilę obecną jest dla nas łatwo dostępne, za kilka lat może stać się barierą nie do pokonania. Przede wszystkim należy zauważyć, że niepełnosprawność jest brakiem przystosowania funkcji danego organizmu do warunków, w jakich się znajduje.

Korzystając z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych pragnę przytoczyć ogólnie dostępną definicję:

- Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały orzeczenie: o zakwalifikowaniu do jednego z trzech stopni niesprawności, albo orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, a jeżeli nie ukończyły 16 roku życia – orzeczenie o rodzaju i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. nr 1213, poz. 776 ze zmian).

Próbując zrozumieć definicję należy przede wszystkim poznać wyróżnione rodzaje niepełnosprawności:

1. Niepełnosprawność sensoryczna – uszkodzenia narządów zmysłu:
  - osoby niewidome i słabo widzące,
  - osoby niesłyszące i słabo słyszące.
2. Niesprawność fizyczna:
  - osoby z niepełnosprawnością motoryczną – z uszkodzeniem narządu ruchu,
  - osoby z przewlekłymi schorzeniami narządów wewnętrznych.
3. Niepełnosprawność psychiczna:
  - osoby umysłowo upośledzone z niesprawnością intelektualną,
  - osoby psychicznie chore z zaburzeniami osobowości i zachowania, osoby cierpiące na epilepsję – z zaburzeniami świadomości.
4. Niepełnosprawność złożona, dotknięta więcej niż jedną niepełnosprawnością:
  - wystąpić tu mogą połączenia różnych, wymienionych powyżej niepełnosprawności, np. osoba niewidoma z umysłowym upośledzeniem, osoba z uszkodzonym narządem ruchu, z zaburzeniami psychicznymi itp.

Pani Jolanta Śledzińska z PTTK Warszawa uważa, że zajmując się tematem turystyki wśród osób niepełnosprawnych należy mieć świadomość, iż turystykę w tym przypadku powinno traktować się jako element rehabilitacji osób niepełnosprawnych, której głównym celem jest przywrócenie sprawności fizycznej, psychicznej, społecznej oraz zawodowej, a także przystosowanie tych osób do normalnego życia.

Wszystkie czynniki wskazują na to, iż turystyka jest bardzo dobrym środkiem terapeutycznym – wychowawczym, umożliwiającym osobom niepełnosprawnym przełamywanie swoich barier oraz sprawdzenie własnych sił w różnych warunkach dając im tym samym możliwość rozwoju. Każdy pasjonat turystyki wie, iż ma ona walory integracyjne, wspaniale wpływa na podnoszenie samooceny, ale również w sposób skuteczny łagodzi stres. Jest również środkiem na wyjście z izolacji. Zgadzam się z wypowiedzią Pani Jolanty, gdyż sama się o tym przekonałam pracując z dziećmi w szkole, a także podczas kontaktów turystycznych z osobami niepełnosprawnymi.

Chociaż turystyka powinna kojarzyć nam się z samymi zaletami to niestety osoby niepełnosprawne narażone są na wszelkiego rodzaju bariery, które pojawiają się w otaczającym ich świecie. Sprawa ta dotyczy również turystyki. Z informacji jakie do nas docierają wynika, że dużym problemem są bariery natury organizacyjnej oraz informacyjnej. Bardzo często zdarza się, że osoby z niepełnosprawnością nie mogą korzystać z ofert dostosowanych do ich potrzeb ponieważ biura ściśle związane z turystyką nie zawsze mają przygotowane odpowiednie programy, nie dysponują odpowiednio przeszkolonymi pracownikami.

Wiele osób niepełnosprawnych także uzależnia swoją aktywność od tego czy mogą swobodnie poruszać się po budynku, czy przemieszczać z miejsca na miejsce w mieście. Dlatego ogólna dostępność przestrzeni miejskiej jest niezwykle ważnym czynnikiem, gdyż środowisko miejsce powinno być dostępne i przyjazne. Można w związku z tym wyróżnić dwie kategorie barier, które utrudniają poruszanie się osobie na wózku inwalidzkim:

- bariery urbanistyczne (nierówności chodnika, brak oznakowania kolorystycznego i fakturowego)
- bariery architektoniczne

Na szczęście w myśl nowego prawa budowlanego (Ustawa z dn. 7.07.1994 r. Art. 5 Dz. U 1994 nr 89 poz. 114) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dn. 12.04.2002 r. nakazują nowe rozwiązania, które znacznie ułatwiają funkcjonowanie ludziom z wszelkiego rodzaju niepełnosprawnościami.

Prowadząc Centrum Informacji Turystycznej w Żaganiu kilka razy przyjmowaliśmy grupy osób niepełnosprawnych. Informacja Turystyczna znajduje się obiekcie zabytkowym co wiąże się z wieloma utrudnieniami i niestety nie jest to przypadek skrajny, nawet śmiało mogę stwierdzić typowy.

W takiej sytuacji najistotniejsza jest dobra wola i pozytywne nastawienie osób pracujących w branży turystycznej. W sezonie kiedy przed naszym biurem wystawiane są stoliki turyści mają możliwość odpoczynku, porozmawiania z naszymi pracownikami, a także wymiany informacji dotyczących walorów turystycznych i infrastruktury miasta. Ogromnym ułatwieniem jest to, iż osoby niepełnosprawne bardzo często podróżują z opiekunami (w grupach lub indywidualnie), co ułatwia załatwienie wielu spraw. W naszym biurze nie ma możliwości wjazdu wózkiem do wewnątrz lub skorzystania z toalety, ale znaleźliśmy na to różne proste rozwiązania:

- montaż dzwonka przy wejściu
- stoliki przed biurem (miejsce spotkania z pracownikiem biura)
- dostępność laptopa z WI - FI

W sytuacji kiedy pojawiają się bariery, o których wspomniałam wcześniej najważniejsze jest porozumienie i współpraca między ludźmi i instytucjami. Mówiąc o takiej współpracy należy wspomnieć, że zaraz przy naszym biurze mieści się Pałac Księżycy, który na chwilę obecną

jest jednym z kilku miejsc w naszym mieście dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych, posiada windę oraz korytarze umożliwiające swobodne poruszanie się po obiekcie. Dodatkowym autem są toalety dostosowane dla osób niepełnosprawnych. Zwiedzając pałac turysta nie musi martwić się o progi ponieważ wszystko odbywa się na jednym poziomie. Z doświadczenia wiemy, iż przewodnicy doskonale potrafią zaopiekować się każdą grupą zwiedzającą pałac, pomagając przy tym na poznawanie tego miejsca praktycznie w całej krasie. Po zwiedzaniu pałacu turysta może przemieszczać się po utwardzonych alejkach w parku księżęcym. Mimo to w dalszym ciągu jest jeszcze wiele do zrobienia.

Ciągle prace rewitalizacyjne umożliwiają przełamywanie kolejnych barier architektonicznych i urbanistycznych. Poprawiająca się dostępność zachęca coraz więcej osób do uprawiania turystyki, i co doskonale wpływa na podniesienie samooceny osób niepełnosprawnych i pozwala na wyjście z izolacji.

W ostatnim czasie zauważa się, iż w Polsce turystyka staje się coraz bardziej dostępna dla osób, które przez wiele lat były uwiecznione w domu, dając im nadzieje na to, że z biegiem czasu rozwój turystyki dostosowanej dla osób niepełnosprawnych będzie stale wzrastał, pozwalając łamać oprócz wspomnianych barier również bariery psychologiczne.

Turysta planujący swoją podróż ma możliwość korzystania z wielu przydatnych portali, które udzielają cennych informacji promując przy tym bardzo ciekawe rozwiązania np.:

- siłownie oraz baseny oferują zniżki i specjalną pomoc
- plaże – drewniane podesty
- szlaki turystyczne przystosowane dla osób na wózkach, osób niedowidzących a także niewidomych
- oferty turystyczne przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi
- wyprawy żeglarskie z udziałem wózkowiczów

Warto również zajrzeć na interesujące strony internetowe, np.:

www.TurystykaBezBarier.com
www.niesprawniturysty.pl
www.zerobarier.pl
www.niesprawni.com

Podsumowując temat oczywiste jest to, iż organizacja turystyki dla osób niepełnosprawnych wymaga o wiele więcej przygotowań i pracy niż spotykamy to w przypadku turysty zdrowego. Jednak każda taka inicjatywa pokazuje nam jak wiele satysfakcji takie działania przynoszą.

Każdego roku rośnie liczba projektów i działań podejmowanych na rzecz poprawy aktywności osób niepełnosprawnych. Mam nadzieję, że z roku na rok wzrastać będzie świadomość o turystyce wśród osób niepełnosprawnych.

Bo przecież chcieć to móc !

Na zakończenie chciałabym przytoczyć słowa Stowarzyszenia Potrafię Więcej:

„ Wyobraź sobie, że masz kredkę, niesamowitą, pachnącą jak kredki z Twojego dzieciństwa. Ta kredka jest wyjątkowa potrafi więcej, bo zmienia świat.”

Beata Pawlikowska

Psychiczny komfort najważniejszy

Coraz większa liczba osób niepełnosprawnych odczuwa potrzebę wyjścia z domu i podróżowania. Sama chęć to jednak za mało. Większość z niepełnosprawnych chcących podróżować jest zdezorientowana, na co składa się wiele powodów i barier. A w Polsce żyje ok. 4,5 mln osób niepełnosprawnych. Badania pokazują, że wielu z nich swoją aktywność ogranicza do domu i najbliższej okolicy.

Badania takie przeprowadził na grupie ok 8 tys osób niepełnosprawnych w 2000 roku Instytut Turystyki przy pomocy GUS. Badania ankietowe wtedy zrealizowane pokazały, że 79 % badanych nigdzie, nawet na kilka dni w poprzednim roku nie pojechało. Głównym powodem, na jaki ankietowani wskazywali, była ich zła sytuacja materialna, co podało 84 % badanych. W następnej kolejności przeszkodą był stan zdrowia (34 %). Barier architektonicznych w obiektach turystycznych obawiało się 6 proc. badanych, a były

to głównie osoby z dysfunkcjami narządu ruchu i wzroku. Rodzaj bariery zależy od rodzaju niepełnosprawności. Po uwzględnieniu typu schorzenia okazało się, że najczęściej podróżują osoby z chorobami układu krążenia - ok. 21 %, a najmniej osoby z upośledzeniem umysłowym i chorzy psychicznie - ok. 15 %, a także z dysfunkcjami narządu słuchu.

Współcześnie bariery uprawiania turystyki przez osoby niepełnosprawne podzielono na następujące grupy: bariery urbanistyczne, architektoniczne, komunikacyjne, społeczne, braku sprzętu turystycznego, wysokie koszty uczestnictwa i niedostateczna informacja o potrzebach turystycznych ludzi niepełnosprawnych. Katalog ten nie oddaje specyfiki polskiego rynku turystycznego. Krzysztof Kaganek z Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie przeprowadził w 2015 roku badania na grupie niepełnosprawnych liczącej 518 osób (245 mężczyzn i 273 kobiet), dobraną losowo, z dysfunkcjami wzroku, słuchu i narządu ruchu, z województwa małopolskiego, śląskiego, podkarpackiego, łódzkiego.

Wymieniony wyżej badacz, w oparciu o własne studia i rozmowy z turystami z różnymi formami niepełnosprawności, stworzył własny autorski katalog barier, który zawiera następujące bariery: finansowe, społeczne, psychologiczne, organizacyjne, sprzętowe, architektoniczne, brak kadry, brak ofert turystycznych.

Wśród badanych bariery finansowe, bez względu na rodzaj niepełnosprawności, były wymieniane najczęściej i na pierwszym miejscu, niezależnie od rodzaju niesprawności. Z tym, że barierę

tę podało 61% badanych z dysfunkcją słuchu a 86% osób z dysfunkcją wzroku.

Na drugim miejscu, niezależnie od rodzaju dysfunkcji, wymieniane są bariery organizacyjne. Na trzecim miejscu u osób niepełnosprawnych wzrokowo znalazły się bariery sprzętowe, a u osób z dysfunkcją słuchu i ruchu bariery społeczne. Na czwartym miejscu u osób niepełnosprawnych słuchowo i wzrokowo znalazły się bariery psychologiczne. Osoby niepełnosprawne ruchowo na czwartym miejscu wymieniły bariery sprzętowe. Bariery architektoniczne znalazły się dalej, bo dopiero na 5 miejscu wśród osób niepełnosprawnych ruchowo.

W wyżej wymienionych badaniach potwierdziło się, że znaczenie barier zależy od rodzaju niepełnosprawności. Co ciekawe, że badani wśród barier za bardziej istotne uznali bariery społeczne, które w opinii badanych są ważniejsze od barier na przykład architektonicznych.

Dlatego organizatorzy turystyki muszą sobie uświadomić jakim szczególnym warunkiem niepełnosprawni muszą stawiać czoła w konkretnych przypadkach. Muszą uwzględnić, że niepełnosprawni inaczej i bardziej precyzyjnie przygotowują się do podróży, skrupulatnie planują, zwracają uwagę na szczegóły. To co nie jest barierą dla osób sprawnych, dla niepełnosprawnego staje się powodem do czucia się społecznie zdegradowanym. Z tego powodu kluczem do sukcesu w tworzeniu turystyki przyjaznej niepełnosprawnym jest empatia i troskliwa uwaga, wzmocnione pozytywnym nastawieniem oraz większą świadomością potrzeb indywidualnych. Nie chodzi bowiem, aż tak bardzo, o środki techniczne ułatwiające niepełnosprawnym uprawianie turystyki, ale o stworzenia dla nich życzliwego środowiska społecznego, aby mogli mimo niepełnosprawności czuć psychiczny komfort.

Krzysztof Chmielnik

Wojewódzki Ośrodek Sportu i Rekreacji imienia Zbigniewa Majewskiego w Drzonkowie dysponuje najbogatszą w regionie lubuskim bazą sportową. Spełnia ona europejskie standardy, przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ośrodek znajduje się 7 km od centrum Zielonej Góry i jest jednym z ciekawszych ośrodków sportowo-rekreacyjnych w województwie lubuskim. To idealne miejsce na efektywny i aktywny sposób spędzenia wolnego czasu. Z dala od miejskiego zgiełku, w otoczeniu zieleni drzew i świeżego powietrza można tu nie tylko uprawiać sport, ale również atrakcyjnie spędzać chwile w gronie rodziny czy przyjaciół.

Ośrodek położony jest w dzielnicy Zielonej Góry – Drzonkowie, zlokalizowanej w bliskiej odległości od drogi krajowej S3 ze zjazdem przez dzielnicę Racula. Teren Ośrodka rozciąga się na powierzchni 39,10 ha w tym tereny zabudowane 15,56 ha, tereny niezabudowane 19,58 ha, zalesienia 3,96 ha.

WOSiR Drzonków został wpisany do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne zorganizowanych grup osób niepełnosprawnych z dysfunkcją: ruchu; ze schorzeniami układu krążenia; z otyłością; z cukrzycą; ze schorzeniami układu oddechowego; z chorobami układu pokarmowego (organizowane przez jednostki zewnętrzne).

Działalność WOSiR Drzonków skierowana jest do klientów indywidualnych, korzystających z atrakcji sportowo-rekreacyjnych Ośrodka, ogólnodostępnych imprez, jak również zamkniętych spotkań prywatnych jak i firmowych. Głównymi klientami ośrodka są związki i kluby sportowe, dla których organizowane są na terenie Ośrodka zgrupowania, szkolenia, zawody oraz mityngi. W tym zakresie WOSiR Drzonków cieszy się dużym uznaniem zielonogórskiego Zrzeszenia Sportowo Rehabilitacyjnego START, które rozgrywa zawody w następujących dyscyplinach: pływanie, strzelanie, boccia, tenis na wózkach, tenis stołowy, siatkówka plażowa. Na terenie Ośrodka organizowane są również zgrupowania klubów sportowych w ww. dyscyplinach ponadto WOSiR Drzonków jest bazą treningową niektórych zawodników biorących udział w Paraolimpiadzie (np. tenisiści stołowi i strzelcy sportowi).

W dniach 3-5.11.2017 na terenie ośrodka odbyły się następujące zawody:

Halowe mistrzostwa polski w tenisie na wózkach!

W dniach 2-6.11.2017 r., w hali tenisowej rozegrane zostały XXII Halowe Mistrzostwa Polski w Tenisie na Wózkach. W turnieju indywidualnym udział wzięło 23 zawodników. Tytuł Mistrza Polski wywalczył rozstawiony z nr. 1 paraolimpijczyk Tadeusz Kruszelnicki (ZKT Zębice) który w finale pokonał Adama Kinowskiego 6:0 6:1. Warto dodać, że zwycięzca w całym turnieju stracił tylko jednego gema. W grze podwójnej zwyciężyli Bogusław Glaz/Tadeusz Kruszelnicki pokonując w finale Jerzego Kuligę w parze z Adamem Kinowskim 6:2 6:1. Drużynowe Mistrzostwo Polski zdobyła ekipa SIKT Płock która w wielkim finale zwyciężyła KS Warta Poznań!

atrakcje turystyczne

VII międzynarodowy lubuski puchar niepełnosprawnych w strzelectwie sportowym

W dniach 03-05.11.2017 r. w strzelnicach Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji Drzonków w Zielonej Górze odbył się VII Ogólnopolski Lubuski Puchar Niepełnosprawnych w strzelectwie sportowym, w którym brali udział zawodnicy ze Słowacji i z jednostek START w Polsce (Białystok, Szczecin, Gorzów Wlkp., Olsztyn, Zielona Góra) oraz Skorpion Polkowice, Legia Warszawa i AZS Uniwersytet Zielonogórski, włącznie z zawodnikami kadry narodowej. Zawody zostały dofinansowane ze środków Ministerstwa Sportu oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ceremonię otwarcia uświetnili swoją obecnością: Łukasz Szeliga - Prezes PZSN START w Warszawie i PKPAR, Jerzy Jankowski - Wiceprezes PZSN START, Prezes GZSN START w Gorzowie Wlkp., Andrzej Gonia - Dyrektor Lubuskiego Oddziału PFRON, Anna Sulima Jagiełowicz - przedstawiciel WOSIR Drzonków.

Spośród podopiecznych trenera **Marka Maruchy** bezkonkurencyjny był **Szymon Sowiński - paraolimpijczyk z Rio de Janeiro**, w swojej koronnej konkurencji - P1 - pistolet pneumatyczny 60 strzałów mężczyzn - **zajął I miejsce** - wynikiem - 560 kwalifikacje i 232,2 pkt. - finał, ustanawiając przy tym **nowy rekord Polski**, pokonując swoich rywali: Sławomira Okoniewskiego (START Szczecin) - 225,2 pkt, Kacpra Pierzyńskiego (START Gorzów Wlkp.) - 205,1 pkt. oraz Filipa Rodzika - Skorpion Polkowice - 165,6 pkt. W drugiej konkurencji P5-pistolet standard Sowiński również **zwyciężył** uzyskując wynik - 356 pkt. Do finałów zakwalifikowali się również: w karabinie Jan Ciborski, w pistolecie Marlena Przezdzięk i Sebastian Cielecki, którzy zajęli miejsca poza podium. Pozostali zawodnicy ZSR START Zielona Góra strzelali ze zmiennym szczęściem zajmując dalsze lokaty: Karabin - Andrzej Sałuda - 11 msc., Ewa Zimnicka - 12 msc., Joanna Jakuć - 14 msc., Pistolet Włodzimierz Jurkowski - 10 msc.

Zrzeszenie Sportowo-Rehabilitacyjne START w Zielonej Górze, które było organizatorem Lubuskiego Pucharu, dołożyło wszelkich starań, aby zawody przebiegały na wysokim poziomie zarówno jeśli chodzi o same starty zawodników jak również oprawę zawodów. Potwierdziły to liczne rekordy życiowe oraz zadowolenie uczestników i liczne podziękowania.

Udogodnienia dla klientów niepełnosprawnych.

Budynki WOSiR Drzonków zostały wyposażone w system map tyflograficznych, a wszystkie pomieszczenia oznaczono tabliczkami z napisami w języku Braille'a. Ponadto osoba niewidoma lub słabowidząca może użyć dotykowego telefonu wyposażonego w odpowiednią aplikację, która poprzez łączność bezprzewodową Wi-Fi lub Bluetooth lokalizuje dany obiekt. Na alejkach wbudowane są wypukłe kostki brukowe, które pomagają w poruszaniu się.

Olimpijczyk 54 miejsca noclegowe

Obiekt posiada Podjazd dla niepełnosprawnych umożliwiający wejście. Windę pozwalającą dostać się na I oraz II piętro. Brak progów utrudniających poruszanie się na wózkach inwalidzkich. Węzły sanitarne całkowicie dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych w 4 pokojach 2 os. W pozostałych 23 pokojach udogodnienia dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach: szerokie (90 cm.) drzwi wejściowe i wewnętrzne do toalety, przestronne pomieszczenie sypialniane w dużych łazienkach bezprogowe prysznice

Sportowiec 57 miejsc noclegowych i gastronomia

Podjazd dla niepełnosprawnych umożliwiający wejście, winda pozwalająca dostać się do recepcji, gastronomii oraz na I i II piętro. Brak progów utrudniających poruszanie się na wózkach inwalidzkich. Przy gastronomii toaleta dla osób niepełnosprawnych + drzwi do stołówki otwierane automatycznie.

Domki typu bungalow

Pokoje na parterze: brak progów utrudniających poruszanie się na wózkach inwalidzkich, posiadają węzły sanitarne dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Pole campingowe

Teren campingu o utwardzonej nawierzchni umożliwiającej poruszanie się na wózku inwalidzkim wyposażony w węzły sanitarne dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Obiekty jeździeckie

W każdym obiekcie zniwelowano progi utrudniające poruszanie się na wózkach inwalidzkich. Wszystkie obiekty wyposażone są w węzły sanitarne dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz podjazdy umożliwiające swobodne poruszanie się po obiekcie.

atrakcje turystyczne

Pływalnia kryta/Odnowa biologiczna/Grota solna

Podjazd do windy przystosowanej dla osób niepełnosprawnych.

W budynku jest winda umożliwiająca niepełnosprawnym dostanie się zarówno do budynku odnowy biologicznej jak i piętro wyżej – do basenu krytego. W pomieszczeniach odnowy biologicznej znajduje się toaleta przystosowana do potrzeb niepełnosprawnych. Na pływalni krytej przy niecce zainstalowano przenośny dźwig służący do wkładania i wyciągania osób niepełnosprawnych do wody.

Pływalnia odkryta

Przed obiektem jest podjazd umożliwiający wejście do budynku oraz osobne wejście dla osób niepełnosprawnych szatnia oraz toaleta przystosowane są do użytkowania przez osoby na wózkach. Niecka pływalni również posiada udogodnienia dla osób niepełnosprawnych.

Hala tenisowa i korty odkryte

Podjazd umożliwiający wejście do budynku. Toaleta oraz szatnia przystosowane do korzystania osób poruszających się na wózkach. Na kortach odkrytych dojazd dostosowany do osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Budynek transgranicznej akademii sportu

Wejście oraz teren przy wejściu bez barier architektonicznych umożliwia poruszanie się osobom na wózkach. Zainstalowana winda pozwala przemieszczać się pomiędzy piętrami. Toaleta przystosowana jest dla osób poruszających się na wózkach zarówno na I jak i II piętrze. Brak progów utrudniających umożliwia sprawne przemieszczanie się osobom na wózkach inwalidzkich.

drżonków WOSiR

Wojewódzki Ośrodek Sportu
i Rekreacji
imienia Zbigniewa Majewskiego
w Drżonkowie

66-004 Zielona Góra,
ul. Drżonków-Olimpijska 20

Centrum Obsługi Klienta

tel. 68 321 43 10/12

kom. 603 034 546

e-mail: cok@drzonkow.pl

Moja przygoda z Trzebiechowskim van de Velde.

Pierwszy kontakt z zabytkami Trzebiechowa przypadła na lata osiemdziesiąte i dotyczył odnowienia pieszego szlaku turystycznego przebiegającego przez tę miejscowość. Zainteresowanie wzbudzał duży zespół zabytkowych obiektów usytuowany po obu stronach szosy przebiegającej przez centrum.

Były to niezwykle jak na tak małą miejscowość zabytki świadczące o dawnej znakomitej przeszłości tego miejsca. Uwagę szczególnie przykuł wówczas pałac klasycystyczny z 12 hektarowym parkiem krajobrazowym pochodzący z 1670r zaprojektowanym w stylu angielskim z czterdziestoma gatunkami drzew. Intrygowała swoją bryłą ujeżdżalnia koni (obecnie hala sportowa) na oficynę i zespół sanatoryjny zwróciłam wówczas mniejszą uwagę, a jak się później okazało to właśnie zespół sanatoryjny zasługiwał na szczególne zainteresowanie i z nim połączyła mnie turystyczna przygoda.

Początek nowego wieku przyniósł trzebiechowskiej budowli europejski rozgłos. Okazało się że, projektantem wewnątrz budynku sanatoryjnego i dawnego domu doktora był czołowy twórca secesji europejskiej Henry van de Velde. Zaprojektował nie tylko wyposażenie pomieszczeń ale i stolarkę okienną, kolorystykę ścian, drzwi, klatek schodowych a nawet takie detale jak klamki do okien. Dzięki oszczędnym remontom i braku modernizacji budynków wszystkie te wspaniałości zachowały się do dzisiaj w oryginale i wzbudzają zachwyt szczególnie wśród znawców i miłośników jego twórczości. Są to jedyne jego dzieła na terenie naszego kraju. Ciekawostką jest

to że genialny projektant nigdy w Trzebiechowie nie był, lecz wszystko zaprojektował i całą realizację nadzorował listownie. Zachowała się obszerna korespondencja inwestorki, ówczesnej właścicielki dóbr trzebiechowskich, księżnej Marii Aleksandry von Reuss, która w latach 1903-1905 realizowała to przedsięwzięcie. Z korespondencji wynika, że to ona wykorzystując rodzinne koneksje wymogła na architekcie powyższe prace projektowe. Po latach odkrył je dla nas na nowo Erwin Bockhorn von der Bank.

Trzebiechowskie dzieło prawdopodobnie stworzone zostało w międzyczasie realizacji innych projektów i dlatego nie było go w katalogu twórczości artysty i zostało przyjęte z pewnym niedowierzaniem przez członków Europejskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Henry van de Velde w Gerze (Niemcy),

Erwin Bockhorn von der Bank potomek lekarza pracującego w Trzebiechowskim sanatorium tak opisywał swoje trzebiechowskie odkrycie podczas Międzynarodowej konferencji naukowej „Ślad Henry'ego van de Velde w Polsce” z 23.10.2003 r. w Trzebiechowie:

„Odkryciom często towarzyszy przypadek. Tak było i ze mną, gdy odkryłem wnętrza dawnego sanatorium w Trebschen, obecnie Trzebiechów zaprojektowane przez Henry'ego van de Velde.

Mój dziadek dr Curt Schelenz w latach 1920-1945 był ordynatorem sanatorium przeciwgruźliczego Fundacji Vollmar w Trzebiechowie. Od początku swojego pobytu interesował się powiatem sulechowsko - świebodzińskim i założył w Sulechowie Muzeum Regionalne. Zajmował się m.in. historią wsi Trebschen i losami sanatorium. Dlatego w archiwum mojego dziadka znalazłem zdjęcia i dokumenty mówiące o historii sanatorium.

W kwietniu 2002 roku przeczytałem w gazecie obszerny artykuł na temat uroczystego otwarcia „Willa Esche” w Chemnitz, której autorem był jeden z najsłynniejszych twórców secesji pochodzący z Belgii artysta Henry van de Velde. Ta informacja rozpoczęła proces odkrywania secesyjnego dzieła Henry van de Velde w Trzebiechowie!

Przypomniałem sobie wtedy o dokumentach dziadka i już nie mogłem spokojnie spać!

Erwin Bokhorn von der Bank

Od 1977 roku kilkakrotnie byłem w sanatorium, ale nigdy nie przyszło mi do głowy, iż powinienem potraktować wnętrza tego obiektu z perspektywy historii sztuki.

W 2002 roku znowu pojechałem do Trzebiechowa, aby zobaczyć się z ówczesnym dyrektorem sanatorium i sprawdzić czy istotnie wnętrza sanatorium projektował Henry van de Velde. Po ponownej wizycie w listopadzie 2002 w towarzystwie prof. dr Rity Kielstein, przewodniczącej Europejskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Henry van de Velde w Gerze (Niemcy), oraz w obecności Starosty Powiatu Zielonogórskiego Krzysztofa Romankiewicza, potwierdzono przypuszczenie, że Henry van de Velde działał w Trebschen.

Rozpoczęliśmy rozmowy na ten temat z Wojciechem Śmigielskim, z Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz z Barbarą Bielinis -Kopeć z Wojewódzkiego Oddziału Państwowej Służby Ochrony Zabytków. Wszystkie te kontakty wspierał burmistrz Jeschke z Schenkenobern, partnerskiej gminy Trzebiechowa. Po czym nastąpił szereg spotkań w Trzebiechowie, które doprowadziły do zorganizowania w dniu 23 października 2003 roku konferencji w dawniejszej ujeżdżalni pałacu. W obecności ekspertów z Belgii, Niemiec i Polski oraz mediów po raz pierwszy po 100 latach zaprezentowano dzieło Henry'ego van de Velde. Dodatkową sensacją jest fakt, że o sanatorium w Trebschem artysta nie wspominał ani w swoim spisie prac, ani w swojej biografii

Zupełnie niespodziewanie w pewnym archiwum znalazłem listy Henry van de Velde do księżnej Marie Alexandrine Reuss, w którym pisał o detalach budowlanych dla sanatorium. Zlecenie zaprojektowania wnętrza sanatorium należało do pierwszych jakie otrzymał w czasie swoich głośnych sukcesów w Weimarze (1902 - 1917). Te prace przebiegały równocześnie z przebudową archiwum Nitzschege i budową „Willi Esche” w Chemnitz. W 1903 ukończono budowę domu doktora, a w 1905 oddano do użytku całe sanatorium w Trebschen.

Mimo że, stan tych budynków jak na swoją ponad 100 - letnią historię jest zadziwiająco dobry, konieczne są jednak pewne prace konserwatorskie. Celem tych prac będzie zachowanie i konserwacja wspólnego dziedzictwa kulturowego, nie tylko Niemców i Polaków, ale także Belgów, którzy dzięki swojemu genialnemu, wszechstronnie utalentowanemu artyście Henry van de Velde mają w tym przedsięwzięciu swój udział.

Powinno to być znakiem naszej dobrej przyszłości.

W trzebiechowskim zabytku miało miejsca jeszcze wiele uroczystych spotkań:

Między innymi:

Druga Międzynarodowa konferencja „**Henry van de Velde - sztuka bez granic**” - 28.09.2007 r. Trzebiechów

Spotkanie z okazji 60 rocznicy śmierci Henry'ego van de Velde - 3 listopada 2017

Powstało Stowarzyszenie na rzecz odnowy i rewaloryzacji dzieła Henry'ego van de Velde w Polsce.

Krótką historią budynków wg dr Barbara Bieliniś – Kopeć, Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków z Międzynarodowej konferencji naukowej „**Ślad Henry'ego van de Velde w Polsce**” z 23.10.2003 r. w Trzebiechowie:

„W latach 1903 - 1905 roku z inicjatywy księżnej Marii Aleksandry von Reuss Trzebiechów przekształcono w miejscowość uzdrowską. Wzniesiono w nim sanatorium, zlokalizowane na obszarze zajmującym ok. 2,5 ha. Prowadzenie budowy zespołu powierzono miejscowemu lekarzowi dr Müllerowi.

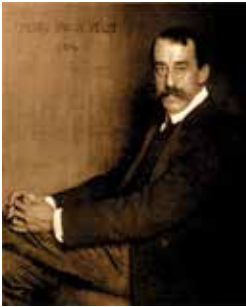
Autorem projektu budynków, utrzymanych w nurcie modnej wówczas secesji, był architekt z Zwickau Max Schöndler. Wystrój i wyposażenie wnętrza zaprojektował, pozyskany do tego przedsięwzięcia staraniem księżnej, Henry van de Velde.

Wzniesiony staraniem właścicielki Trzebiechowa kompleks sanatoryjny, w krótkim czasie po jego powstaniu podupadł i został przekształcony w wiejską szkołę z internatem.

Po I wojnie światowej, gdy wśród miejscowej ludności nastąpiło nasilenie zachorowań na gruźlicę, powrócono do pierwotnej idei uzdrowiska.

Po II wojnie światowej majątek przejął Skarb Państwa. Do 1965 roku dawne sanatorium użytkowane było zgodnie z jego pierwotną funkcją jako sanatorium przeciwgruźlicze. Następnie zorganizowano w nim oddział dla nerwowo chorych i rekonwalescentów Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zielonej Górze. Od 1974 roku mieści się tu Dom Pomocy Społecznej.”

Wikipedia

„Henry Clemens van de Velde, 3 kwietnia 1863 - 25 października 1957, był belgijskim malarzem, architektem i projektantem wnętrz. Wraz z Victorem Horta i Paulem Hankarem mógł zostać uznany za jednego z głównych założycieli i przedstawicieli secesji w Belgii. Van de Velde spędził najważniejszą część swojej kariery w Niemczech i miał decydujący wpływ na niemiecką architekturę i wzornictwo na początku XX wieku.

Dom Pomocy Społecznej w Trzebiechowie z powodu swojej funkcji jest znakomicie przystosowany do przyjmowania turystów niepełnosprawnych. Winda i liczne podjazdy ułatwiają zwiedzanie obiektu.

Obiekt jest udostępniony do zwiedzania, lecz należy to wcześniej zgłosić. Dom Pomocy Społecznej jest czynny, przebywają w nim pensjonariusze. Grupy zagraniczne mogą skorzystać z tłumacza.

Dom Pomocy Społecznej

ul. Sulechowska 1
66-132 Trzebiechów
tel.: +48 (68) 351 41 26
tel.: +48 (68) 351 41 36
tel./fax.: +48 (68) 351 41 11

Dzięki działaniom władz, Wojewódzkiego Konserwatora zabytków i wielu innych ludzi dobrej woli, mamy dzisiaj pięknie odnowiony zabytek, który, my przewodnicy turystyczni możemy z dumą prezentować przybywającym do Trzebiechowa turystom. Godny uwagi jest cmentarz w nieopodal usytuowanym Podlegórzcu, gdzie spoczywa inicjatorka budowy sanatorium Księżna Maria Aleksandra von Reuss i jej mąż Książę Henryk VII. W wysokim murze okalającym nekropolię wiszą grobowców jest znaczne obniżenie ogrodzenia, umożliwiające „spoglądanie” na swoje włości. Źródła historyczne donoszą o jeszcze jednej ciekawostce związanej z Trzebiechowem, a mianowicie u swojego wuja, wspomnianego już Księcia Henryka VII von Reuss mieszkała młodzieńca piętnastoletnia Hermina von Reuss ur. 17.12.1887 w Greiz pochodziła ze starego rodu Turyńskiego od 15 roku życia mieszkała w Trzebiechowie, a 7.01.1907 poślubiła pana na Zaborze Jana Jerzego Ferdynanda Augusta Schoenacha-Carolath, aby po wielu latach poślubić byłego (po abdykacji) cesarza Niemiec Wilhelma II, ale to już zupełnie inna historia.

Beata Musiałowska
Przewodnik turystyczny PTTK.

Literatura

Materiały z Międzynarodowej konferencji naukowej „Ślad Henry'ego van de Velde w Polsce” z 23.10.2003 r. w Trzebiechowie.

Lubuskie materiały konserwatorskie,
Strony internetowe,
Własne zbiory.

Pałac Wiechlice – gościnność mamy w naturze

Pałac Wiechlice to idealne miejsce na znalezienie równowagi ciała i umysłu. W otoczeniu natury, inspirowani mnóstwem atrakcji Goście pałacu mogą spędzić niezapomniane chwile. Kompleks składa się z 5 budynków, letniego tarasu restauracyjnego o powierzchni 300m² pokrytego płytą z piaskowca, 4h parku ze starodrzewiem, 1h winnicy, stawu z prywatną piaszczystą plażą. Obiekt liczy 47 pokoi hotelowych w tym 11 apartamentów, cztery sale restauracyjne oraz SPA z klimatycznym basenem, strefą relaksu oraz gabinetami zabiegowymi.

Pałac Wiechlice to obiekt, który cały czas ulega rozwojowi. Swą działalność rozpoczynał od jednego budynku, w którym mieściły się zarówno pokoje hotelowe, sale restauracyjne oraz SPA. Dziś na kompleks składa się 5 budynków, w których to znajdują się restauracja oraz Apartamenty hotelowe, budynek oficyny w którym mieszczą się pokoje hotelowe, sala balowa oraz ponad 1000m² SPA.

Strefa Wellness to usytuowany w dawnej stajni basen o powierzchni 60m², którego piękno podkreśla ceglane sklepienie łukowe oparte na 8 kolumnach, oraz strefy Saun z sauną suchą, mokrą i na podczerwień.

Kojącego działania wody dopełnia kabina floatingowa, której wyjątkowe właściwości regenerujące można odczuć już po pierwszym seansie. Unoszenie się na wodzie w wysoko stężonym roztworze soli EPSOM powoduje odczucie zawieszenia w przestrzeni. Odcięcie zaś bodźców wzrokowych oraz zredukowanie dźwięków niemalże do zera sprawia, że nasz mózg przedstawia się na fale, które są charakterystyczne dla głębokiego relaksu oraz medytacji.

Do dyspozycji gości hotelowych przygotowano doskonale wyposażoną, profesjonalną siłownię, w której można skorzystać ze sprzętów wyszczuplających wysokiej klasy. V-line to bieżnia, na której przy udziale podciśnienia i w podczerwieni, w zależności od programu, można jednorazowo stracić do 2500 kcal.

W Natural Spa przy wykorzystywaniu bogactwa pałacowej winnicy, ogrodu i zielnika wykonywane są autorskie zabiegi. Ich skuteczność gwarantuje staranne wyselekcjonowanie najwyższej jakości kosmetyków, indywidualnie dostosowana pielęgnacja, jak również fakt, że wykonywane są one przez doskonale wyszkolony personel SPA.

W gabinetach SPA mamy również możliwość skorzystania z zabiegów, w których wykorzystujemy najnowsze technologie. Body-Health pozwoli nam wymodelować ciało i pozbyć się cellulitu.

Rytuały piękna przygotowane dla odwiedzających gości pozwalają nie tylko uzyskać imponujące efekty kosmetyczne, ale też dostarczają niespotykanego relaksu i odprężenia.

Pałac Wiechlice łączy w sobie historyczny urok z nowoczesnym, ekologicznym luksusem. Urokliwa atmosfera miejsca, komfort i naturalna gościnność będą Państwu towarzyszyć podczas całego pobytu.

**Pałac Wiechlice
Zbigniew Czuda**

Wiechlice 45b

67-300 Szprotawa

Tel.: +48 68 376 86 10

repcja@palacwiechlice.pl

www.palacwiechlice.pl

Karczma Taberska

Karczma Taberska to nie tylko pyszna kuchnia, ale także miejsce gdzie można spędzić ciekawie czas! Cyklicznie odbywają się u nas imprezy kulturalne – festyny, zabawy, potańcówki, koncerty... Każdy znajdzie coś dla siebie!

Serdecznie pragniemy, by nasi Goście poczuli sławną polską gościnność, niepowtarzalny charakter naszej karczmy i skosztowali wyśmienitej kuchni! Jesteśmy miejscem odpowiednim dla małych i dużych, młodszych i starszych oraz osób niepełnosprawnych. Z otwartym sercem zapraszamy także grupy w ramach tzw. „szkół życia” oraz imprez specjalnych.

Tradycyjnie, jak co roku, szumnie obchodzimy Dzień Dziecka, w którym to właśnie najmłodszy są w centrum naszej uwagi. Wyjątkowość tego wydarzenia polega na tym, że do udziału zapraszamy dzieci specjalnej troski, dla których tego typu imprezy są możliwością do wspólnej zabawy, integracji w społeczności lokalnej oraz oderwania się od codziennych trosk i smutków. Cieszymy się gdy dzięki nam na ich twarzach pojawia się szeroki i szczery uśmiech!

Chętnie wprowadzamy zainteresowanych w świat krumskich i babimojskich gospodarstw. Organizujemy liczne wydarzenia, podczas których opowiadamy o tradycji Regionu Kozła, śpiewamy krumskie przyśpiewki i poznajemy naszą lokalną gwarę. Wsłuchujemy się w głosy i potrzeby naszych Gości i staramy się aby w naszych wydarzeniach mogły brać udział osoby z niepełnosprawnościami.

Dodatkowo dla dzieci w ramach Akademii Cioci Joli organizujemy zajęcia z dostosowaniem tematyki do wieku, faz rozwoju dzieci lub specjalnej okazji. W programie Akademii znajdują się min. zajęcia „Od ziarenka do bochenka”, podczas których dzieci dowiadują się wszystkiego na temat wypieku chleba.

więcej na www.karczmataberska.pl

Nazewnicze bogactwo w okolicach Łęknicy

Wał Mużakowski, Łuk Mużakowski, Łuk Mużakowa, Park Mużakowski. Czy wszystkie wymienione nazwy dotyczą tego samego obszaru? Dla osób sporadycznie interesujących się krajoznawstwem i geografją może to być zagadką. Warto więc to wyjaśnić i uporządkować.

Mużaków - (niemieckie Bad Muskau; górnołużyckie Mużakow lub Kupjel Mużakow) – miasto uzdrowiskowe w Niemczech.

Wał Mużakowski - jest to Mezoregion według podziału fizycznogeograficznego Polski Jerzego Kondrackiego. Nazwa używana przede wszystkim w geografii fizycznej. (317.46 Mezoregion - Makroregion Wzniesienia Łużyckie 317.4 - Podprowincja Niziny Sasko-Łużyckie 317 - Prowincja Niż Środkowoeuropejski).

Łuk Mużakowski - to morena czołowa o kształcie podkowy znajdująca się na pograniczu polsko-niemieckim. Zajmuje powierzchnię 170 km², z czego w Polsce 75 km².

Zdjęcie obok przedstawia obraz cieniowanej rzeźby terenu wygenerowany z NMT (Numeryczny Model Terenu).

Łuk Mużakowa - Geopark. Obejmuje obszar moreny. W roku 2009 Łuk Mużakowa stał się Pierwszym Narodowym Geoparkiem w Polsce, jest członkiem Europejskiej i globalnej Sieci Geoparków pod patronatem UNESCO. Na jego terenie znajduje się 95 geotopów (*miejsca o specjalnym znaczeniu dla nauk o Ziemi*), z czego w polskiej części obszaru wyróżnione są 34 stanowiska. Dla lepszego przybliżenia wiedzy nt geoparku wytyczono ścieżkę geoturystyczną pod nazwą „Dawna Kopalnia Babina”.

Park Krajobrazowy Łuk Mużakowa - to wielkoobszarowa forma ochrony przyrody utworzona na części moreny leżącej po polskiej stronie. Park powstał w celu zachowania i popularyzacji wartości przyrodniczych, kulturowych oraz przede wszystkim krajobrazowych. Zajmuje 18200 ha powierzchni i obejmuje tereny gmin: Trzebiel, Tuplice, Łęknica, Przewóz, Brody.

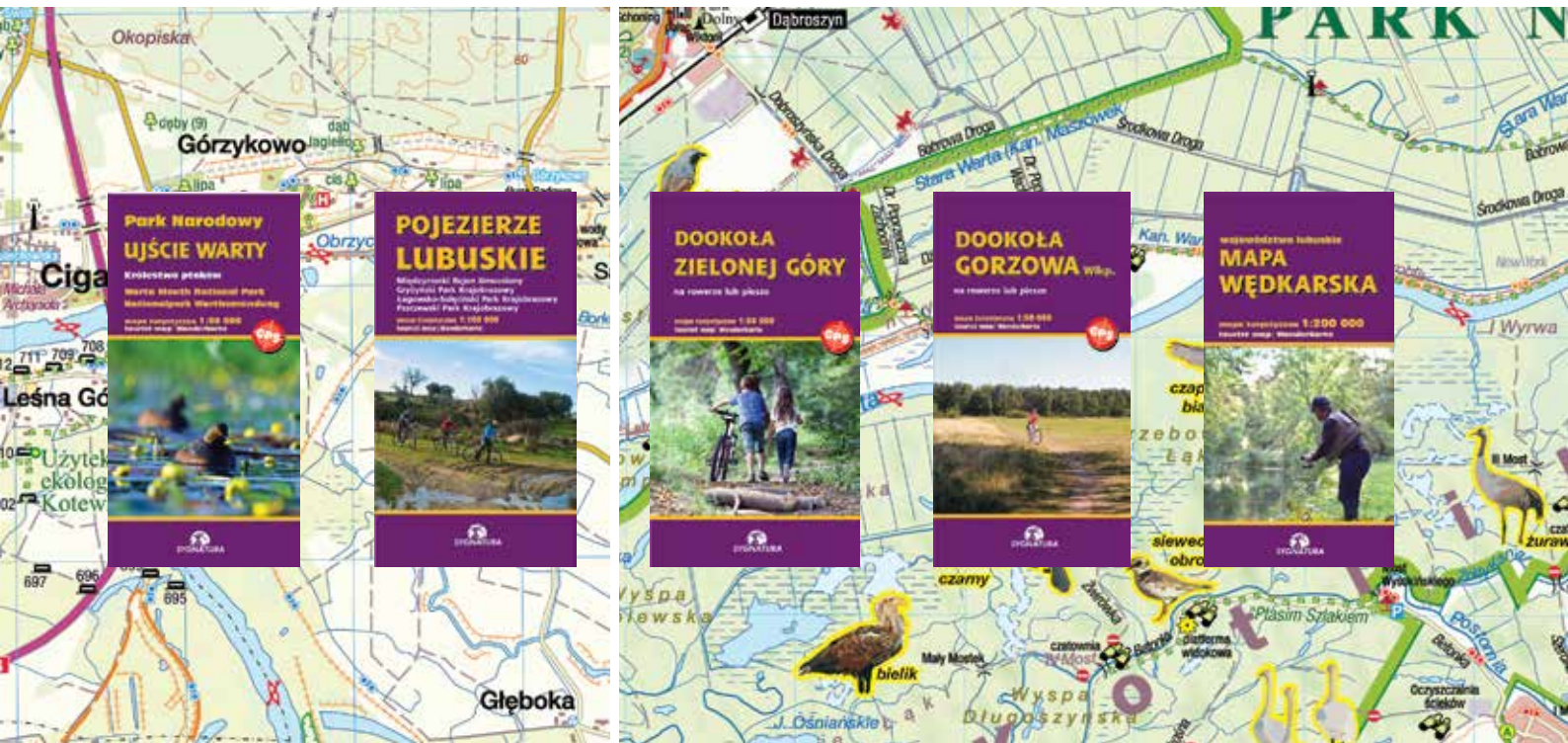
Park Mużakowski - zabytkowy park krajobrazowy wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO. Rozciąga się po obu stronach Nysy Łużyckiej na 728 ha, z czego 522 ha na terytorium Polski. Najpiękniejszym obiektem parku jest neorenesansowy zamek w części niemieckiej.

tekst i zdjęcia: Witold Czajka

Mapy z biblioteczki mieszkańca województwa lubuskiego

Regionalny wydawca map: SYGNATURA, tel. 68 327 17 69, redakcja@sygnatura.com.pl

Web push - konkurencja dla newslettera

Bardzo popularny kanał marketingu jakim jest newsletter wymaga bardzo specjalistycznej wiedzy, aby nie kojarzył się jedynie z niechcianymi wiadomościami. Specjaliści wychodząc wobec oczekiwań klientów stworzyli zupełnie nową formę komunikacji, którą są notyfikacje web push, coraz częściej stosowane w branży turystycznej.

Web push to małe prostokątne komunikaty, które wyświetlają się w rogu ekranu komputera czy urządzenia mobilnego odbiorcy, nawet jeśli ma on wyłączoną przeglądarkę internetową (w przypadku zapisu na web push na Google Chrome) lub przegląda inną stronę www, niż strona nadawcy powiadomienia.

Źródło: Notyfikacja web push, Kocierz Hotel & SPA

Wyświetlanie powiadomień bezpośrednio przez przeglądarkę ma

na celu maksymalne zaangażowanie odbiorcy, dzięki wyeliminowaniu rozproszenia uwagi, np. podczas sprawdzania notyfikacji na smartfonie czy przeglądania skrzynki mailowej, w której znajdują się konkurujące ze sobą newslettery. Do każdej z notyfikacji odbiorca może łatwo i szybko wrócić, otwierając skrzynkę odbiorczą web push, w której znajdują się tylko powiadomienia wysłane przez daną stronę www. Dodatkowo wyświetlanie notyfikacji web push nie jest ograniczane przez systemy blokujące wyskakujące okienka czy Ad-block i nie wymaga wykorzystania tzw. ciasteczek w przeglądarce. Powoduje to, iż docieralność do każdego z subskrybentów zależy właściwie tylko od tego czy ma on włączone urządzenie, na którym zapisał się na powiadomienia. Subskrypcja notyfikacji web push nie wymusza na odbiorcy podawania jakichkolwiek danych, co sprawia, że czuje się on bardziej anonimowy i chętnie zapisuje się na powiadomienia.

Web push w obiekcie noclegowym

Dzięki integracji z platformą web push, słowa kluczowe przypisane do danego produktu na stronie www mogą być przyporządkowywane przeglądającym je odbiorcom. Oznacza to, że manager danego obiektu w czasie rzeczywistym otrzymuje informacje, którzy odbiorcy byli zainteresowani np. ofertą konferencyjną czy SPA. Posiadając tak precyzyjne informacje, nie musi już wysyłać notyfikacji z ogólną promocją w danym terminie, do wszystkich swoich subskrybentów. Zamiast tego może precyzyjnie targetować swoje komunikaty do osób, które rzeczywiście były wcześniej zainteresowane daną ofertą. Zwłaszcza w przypadku ofert noclegowych kierowanych do dużych firm, które kilka razy w roku

poszukują nowych wyjazdów dla różnych grup pracowników, powracalność na stronę www jest czymś o co powinien dbać każdy hotelarz. Dzięki przyciskom akcji w notyfikacjach web push, łatwo zbadac czy klienci są zadowoleni ze świadczonego poziomu usług.

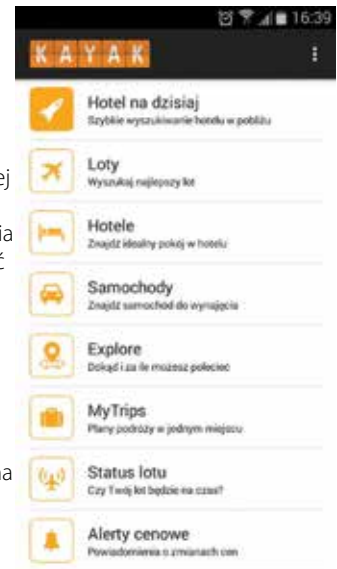
Popularne aplikacje mobilne

KAYAK

Jedna z najbardziej popularnych internetowych usług turystycznych na świecie w aplikacji mobilnej. Dzięki niej możemy sprawdzić szczegóły tanich lotów, miejsca do spania w ostatniej chwili, czy wynająć najtaniej samochód.

Najważniejsze funkcje:

wyszukiwanie i rezerwacja najtańszych lotów
wyszukiwanie najtańszych wypożyczalni samochodów
wyszukiwanie hoteli w pobliżu na najbliższą noc z możliwością zabookowania, itp.

EveryTrail

Idealna aplikacja dla tych, którzy przede wszystkim wybierają się na wycieczki na świeżym powietrzu: podczas spaceru, wycieczki rowerowej, biegania, wędrówek, na nartach a nawet na żaglach lub innych aktywnych sposobach podróżowania. Oprócz możliwości mapowania trasy przez GPS, Everytrail zawiera również wspólne trasy innych użytkowników. Jeśli znajdziecie się w potrzebie znalezienia zalecanej trasy w obcym Wam miejscu, sprawdźcie możliwości Everytrail, aby zobaczyć, czy są jakieś wspólne przewodniki dla okolicy, w której jesteście.

Najważniejsze funkcje:

- śledzenie trasy z telefonu przez GPS, (także w tle)
- przewodniki audio
- możliwość dodawania zdjęć z telefonu do swoich tras
- udostępnianie na Facebooku, Twitterze
- pobierania map do trybu offline
- statystyki podczas śledzenia (odległość, prędkość, wysokość i więcej)
- widok pełnoekranowy wycieczek, map, zdjęć
- ponad 400 000 wycieczek z innych podróżników z całego świata
- wycieczki w pobliżu bieżącej lokalizacji
- śledzenie wypraw na interaktywnych mapach

Monika Kobel

Runy pod Sulechowem

Zacznijmy od słowa. Przyjmuje się, że słowo „runy” ma niemieckie pochodzenie i oznacza tajemnicze znaki. To zaś skłania do przypuszczenia, że dla Germanów znaki runiczne były niezrozumiałe. Tym samym ktoś inny musiał być ich twórcą i użytkownikiem. Spekuluje się zatem, że powstały poza germańskim kręgiem kulturowym. Polski badacz Wincjusz Kossakowski przypisuje stworzenie run Słowianom i wywodzi ich kształt od układu warg, podniebienia, zębów i języka w zależności od wymawianej głoski. Badacz potrafi stosując swoją metodę zdeszyfrować tajemnicze dla innych znaki. Trzeba jednak dodać, że teoria Kossakowskiego dosyć spójna, nie jest przez środowisko akademickie akceptowana.

Wróćmy do głazu z napisami runicznymi znajdującego się pod Sulechowem. Stoi przy drodze leśnej, około 80 metrów od mniej więcej połowy odcinka drogi asfaltowej łączącej Sulechów ze wsią Łęgowo. Jego dokładne położenie określają współrzędne - 52°07'06.5"N 15°39'58.5"E. Ma kilkanaście metrów obwodu u podstawy i 2 metry wysokości nad ziemią. Na głazie od strony zachodniej widoczne są napisy wykonane pismem runicznym.

Według Wincjusza Kossakowskiego napisy wyryte na głazie to runy słowiańskie. Napis wyryty w kamieniu pod Sulechowem, a znajdujący się w kółku, to fonetyczny zapis głosek „ZL FŚIMIJ”, który tłumaczy się – żal w rodzinie (żał wszystkim). Napis poniżej kółka ma fonetyczny zapis „AŚLF ŚNNS” i znaczy - Asław zasnął. Na podstawie sposobu napisania runy „A” pan Wincjusz Kossakowski szacuje datę powstania napisu na VII – VIII w.p.n.e., choć zaznacza, że znaki na kamieniu były „poprawiane” współcześnie. Jeżeli tekst napisu odczytany jest prawidłowo można przyjąć, że to kamień grobowy.

Niezależnie od tego czy Wincjusz Kossakowski ma rację, warto wybrać się pod Sulechów, aby osobiście zobaczyć, tę unikalną na Ziemi Lubuskiej atrakcję.

Zdjęcia z <https://sciezkawbok.files.wordpress.com> ; <https://bialczynski.pl>

Krzysztof Chmielnik

Lubuskie kulinaria

Historia mówi, że najstarsi Lubuszy to sześćdziesięciolatki. Coś w tym jest. Po wojnie Ziemię Lubuską zaludnili Kresowianie, Wielkopolanie i Litwini. Każdy z nich przywiózł ze sobą ulubione smaki domu rodzinnego. Mieszanka jest smaczkowita.

Podhale ma kwaśnicę, Wielkopolska - pyry z gzikami, Śląsk - kluchy z dziurką podawane z roladą w towarzystwie modrej kapusty. A Lubuskie? Wszystkiego po trochu. Gdybyśmy chcieli otworzyć karczmę lubuską z regionalnymi potrawami, to co miałyby się znaleźć w menu? - Zupa niebecz i może jeszcze jedna, z kurek z pulpetami z sarny. Na drugie danie gołąbki w liściach winogron, dziczyzna, ptactwo, ryby. Moda na tradycję sprawiła, że na południu Ziemi Lubuskiej odradza się winiarstwo. Rubinowe wino lubuskie, pachnące korzeniami z lekką nutką kory dębu, perfekcyjnie się komponuje z gołąbkami w liściach

winogron. Białe wino o aromacie kwiatów jaśminu i gruszek jest świetnym akompaniatorem szarlotki z legendarnej landsberskiej renety. Każdemu specjalowi kuchni lubuskiej asystuje miód z lubuskich łąk i lasów.

Dowodem niezbitym na odradzanie się tradycji kulinarnych w Lubuskim jest kiszona kapusta z Lipek Wielkich, kwaszona tradycyjnie ze starej odmiany kamienna głowa, jak i miody z Doliny Noteci. Specjały te są wpisane na listę produktów tradycyjnych regionu lubuskiego.

Przykładem nowych wpływów na kuchnię lubuską jest papryka, rodem z Węgier, w zupie z kurek.

Żywa jest kuchnia lubuska, kociołek wielokulturowy ciągle bulgocze, a nowe składniki przywożone z całego już świata, wzbogacają smak tradycji.

Niebecz z kapustą

Zupa: 2 kg kości, 0,7 kg kiełbasy, seler, 2 pory, 4 pietruszki (korzeń), 2 marchewki, 2 kg ziemniaków, 0,2 kg grzybów suszonych, sól, majeranek, liść laurowy, ziele angielskie.

Kapusta: 1,5 kg kapusty kiszanej, liść laurowy, kminek, ziele angielskie, sól, smalec, pieprz czarny mielony.

Z kości i włoszczyzny pokrojonej na kawałki ugotować na wolnym ogniu wywar doprawiony solą, liściem laurowym i zielem angielskim. Grzyby opłukać, namoczyć w niewielkiej ilości wody. Ziemniaki umyć, obrać i pokroić w dość cienkie plasterki. Grzyby i ziemniaki ugotować w przecedzonym wywarze dodając pod koniec gotowania majeranek i pokrojoną w plasterki kiełbasę. Kiszoną kapustę zalać w garnku wodą sięgającą powierzchni kapusty, dodać łyżeczkę soli i ugotować z dodatkiem ziela angielskiego, liścia laurowego i kminku. Gdy będzie miękka, odcedzić, dodać smalec, pieprz, sól i kilka minut dusić na wolnym ogniu od czasu do czasu mieszając. Zupę podać na głębokim talerzu z dodatkiem kapusty.

zupa „Kwaśne jaja”

Janowiec – wieś położona w województwie lubuskim, w powiecie zielonogórskim, w gminie Babimost.

Karczma Taberska

Karczma Taberska znajduje się we wsi Janowiec na Babimojszczyźnie, wśród łąk i pól, tuż obok Szlaku Kościołów Drewnianych. Z pewnością podczas pobytu można spacerować po okolicznych lasach, zbierać grzyby i wybrać się na spływ kajakowy.

Warto odwiedzić Karczmę Taberska nie tylko ze względu na pyszną kuchnię, ale też by odpocząć i ciekawie spędzić czas wolny.

Babimojszczyzna, czyli region w którym znajduje się Karczma Taberska, nie tylko wyróżnia się nietypową gwarą, trudną do zrozumienia dla przyjeźdźców, ale także lokalną kuchnią. Przede wszystkim tujejsze potrawy bazują na produktach dostępnych niemalże w każdym gospodarstwie. Kuchnia Babimojszczyzny łączy wpływy zarówno tradycji staropolskich, jak i niemieckich, a jej główną zaletą jest prostota. Genialna prostota. W Karczmie Taberska

staramy się kultywować tradycję krumskich gospodyń i w naszej karcie można znaleźć regionalne specjały.

Nietypową, ale bardzo smaczną potrawą tych ziem, jest zupa „Kwaśne jaja”. Nazwa jest na tyle ciekawa, że wielu przybyszów mimo początkowych wątpliwości chętnie jej kosztuje. Na pytanie: co to „Kwaśne jaja”? Krumskie gospodynie odpowiadają: zupa „na wodzie” z jajkami o smaku słodko-kwaśnym. Dokładnie to przygotowuje się ją na wywarze z wody, do którego dorzuca się ziele angielskie, liść laurowy i cebule – koniecznie w całości. Doprawia się solą i... Cukrem! Do gotującej wody wrzuca się rozbite jajka i rozkłada się je

montewką. Zupę zaciąga się „zaklepką”, czyli mąką i śmietaną. Jeszcze raz doprawia się ją wedle własnego uznania solą, cukrem i octem (najlepiej swojskim, jabłkowym). Na końcu dodaje się jeszcze tyle jaj ile domowników, ale już się ich nie rozkłada – powinny przypominać jajka w koszulce. Zupę podaje się z jednym jajkiem w koszulce oraz ugotowanymi, ubitymi i okraszonymi boczkiem z cebulką ziemniakami. Miseczkę z ziemniakami podaje się osobno. Tak się właśnie jada w Karczmie Taberska!

Smacznego!

Kolesin

Pałac Mierzęcín

Tradycyjna kuchnia polska formowała się przez wieki. Na jej kształt znaczny wpływ miały przemiany historyczne i fakt, że jej granice zamieszkiwała mozaika narodów. W efekcie silne są u nas kulinarne wpływy wschodnie (tatarsko-tureckie, wcześniej mongolskie), rusińskie, oraz niemieckie, francuskie, włoskie i żydowskie. Dominujące smaki to słony i kwaśny (kiszony). I choć do najpopularniejszych potraw należą mączne i zbożowe to warzywa i mięsa pełnią równie ważną rolę.

Wśród najpopularniejszych polskich potraw najczęściej jest zupa. Tradycyjnych zup Polacy mają naprawdę wiele. Od staropolskiego żuru, przez kapuśniak, krupnik, barszcz, pomidorową, ogórkową, grzybową, grochową, szczawiową na rosole kończąc.

Aby zupa była smaczna niezbędne są dwa czynniki. Tradycyjna receptura często przekazywana z pokolenia na pokolenie oraz dostęp do świeżych składników. Przydomowe ogródki warzywne wracają do łask. Coraz więcej restauracji i hoteli zaczyna doceniać jakość jaka płynie z własnych upraw. A potrawy slow food, przygotowane ze składników pochodzących od lokalnych dostawców, stają się już normą a nie ciekawostką i nowością. Jednym z takich miejsc jest Pałac Mierzęcín Wellness & Wine Resort i działająca na jego terenie Restauracja Destylarnia. Duży ogród warzywno – ziołowy to stałe źródło świeżych składników. Stare receptury i nowoczesny sposób serwowania zapewnia tradycyjnym potrawom nowe życie.

„Zupy są nieodzowną częścią każdego restauracyjnego menu”.

W mojej kuchni są tak samo ważne jak mięso, ryba czy danie wegetariańskie. Żurek, szczawiowa, grzybowa, rosół czy ukochana przez dzieci pomidorowa zawsze znajdują miejsce w moim menu” - zapewnia Dawid Łagowski Szef Kuchni Restauracji Destylarnia w Pałacu Mierzęcín Wellness & Wine Resort.

Zupy warto jeść o każdej porze roku ale szczególnie jesienią i zimą. Pełne płynących z warzyw witamin i mikroelementów rozgrzewają i wzmacniają odporność organizmu co jest szczególnie ważne w czasie zimnych pór roku.

7 Nowych Cudów Polski

Redakcja National Geographic Traveler już po raz siódmy ogłosiła plebiscyt na 7 nowych cudów Polski. Jest to jeden z najbardziej prestiżowych konkursów w naszym kraju, mający na celu wyróżnić najbardziej innowacyjne, przyszłościowe oraz przyjazne produkty turystyczne w Polsce.

W tegorocznej edycji nominowane zostały 32 produkty turystyczne. Czytelnicy wskazali zwycięzców w głosowaniu internetowym. Internauci oddali blisko 40 tys. głosów! Jest nam niezmiernie miło zakomunikować, że w tegorocznej edycji konkursu, lubuskie produkty turystyczne ponownie poradziły sobie z silną ogólnopolską konkurencją i znalazły się na liście 7 nowych cudów Polski! „Zespół Poaugustiański w Żaganiu” oraz „Bulwar Nadwarciański w Gorzowie Wlkp.” zajęli kolejno 5 i 2 miejsce.

Warto przypomnieć, iż jest to powtórka sukcesu z ubiegłego roku - kiedy to również dwa lubuskie produkty turystyczne znalazły się w pierwszej „7” nowych cudów Polski (Łuk Mużakowa oraz Szlak Kościołów Drewnianych - Regionu Kozła). Jeszcze raz gratulujemy! Jest to ogromny sukces dla całego lubuskiego regionu. Wręczenie nagród odbyło się podczas uroczystej gali na Targach World Travel Show

LOTUR

Dwa nowe cuda Polski z lubuskiego

Jak co roku miesięcznik National Geographic Traveler przeprowadził plebiscyt na 7 nowych cudów Polski. Do konkursu zgłoszono 32 atrakcje turystyczne z całego kraju. Dwójka laureatów – Bulwar Nadwarciański oraz Zespół Poaugustiański – pochodzą z naszego województwa.

Jak podają organizatorzy, w tegorocznym głosowaniu, internauci oddali ponad 40 tys. głosów. Głosowanie zakończyło się 31. sierpnia br. Na zwycięską siódmkę składają się następujące miejsca:

1. Ekspozycja pn. „Karkonoskie tajemnice” zdobyła 19,92 % głosów
- 2. Bulwar nadwarciański w Gorzowie otrzymał 15,17 % głosów**
3. Podziemne miasto na wyspie Wolin 14,48 % głosów
4. Centrum Spotkania Kultur w Lublinie 7,41 % głosów
- 5. Zespół poaugustiański w Żaganiu 7,07 %**
6. Zagroda Guciów – 4,72 %
7. Szlak kulinarny Podkarpackie Smaki – 4,64 %

Nagrody dla laureatów plebiscytu wręczono podczas II edycji World Travel Show, która odbyła się w centrum targowym Ptak Expo w Nadarzynie. W dniu inauguracji wystawy, w piątek 20. października odbyła się uroczysta gala prowadzona przez himalaistkę Kingę Barańską oraz zastępcę redaktora naczelnego National Geographic Traveler – Michała Cessanisa. Nagrody z rąk prowadzących odebrali: za bulwar nadwarciański - Eugeniusz Kurzawski, sekretarz miasta Gorzów Wlkp., a dla żagańskiego zespołu poaugustiańskiego - Wanda Winczaruk, przewodnicząca Rady Miasta Żagań.

Bulwar nadwarciański stał się nowym, rzeczywistym centrum Gorzowa. Mieszkańcy i turyści mają do dyspozycji cztery nadrzeczne strefy: relaksu, wypoczynku, atrakcji i kultury. Znajduje się tam także molo i przystań cumownicza. Malowniczy widok na Wartę w połączeniu z atrakcyjną infrastrukturą, miejscami wypoczynku, restauracjami, sprawiły, że bulwar w Gorzowie potrafi zauroczyć. Lubuska Regionalna Organizacja Turystyczna LOTUR skorzystała z czaru tego miejsca podczas akcji promocyjnej Polskiej Organizacji Turystycznej na bajkową destynację (przyp. Akcja obejmowała reklamę wizerunkową najciekawszych miejsc w Polsce, w której na billboardach znalazły się atrakcje zaprezentowane w formie znanych bajek. Lubuskie zachwyciło wówczas swoje jeziora, reklamowane przez Pocachontas.)

Z kolei żagański Zespół Poaugustiański, to zabytek należący do dawnego opactwa kanoników reguły św. Augustyna. Uznawany jest za jeden z najwyśmienitszych obiektów sakralnych w Polsce. W 2011 roku decyzją prezydenta RP Bronisława Komorowskiego zyskał status Pomnika Historii, a za cenniejsze uchodzą jedynie te wpisane na listę UNESCO – w województwie lubuskim należy do nich wyłącznie Park Mużakowski znajdujący się w Łęknicy i Bad Muskau.

W skład Zespołu Poklasztorowego Augustianów wchodzi: Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, dawny klasztor, spichlerz klasztorny i konwikt. Ten ostatni posiada cenny rokokowy portal, a także barokowe malowidła z motywami astronomicznymi i portretem słynnego żagańskiego astronoma Jana Keplera. Obecnie mieści się tu hotel turystyczny.

Zewnętrzna architektura mimo tego, iż na przestrzeni stuleci ulegała licznym przebudowom, zachowała do dnia dzisiejszego charakter gotycki. Natomiast loggia jest renesansowa. W kościele bardzo pięknie prezentują się stalle z 1695 r. oraz XVI wieczny ołtarz Św. Trójcy.

W świątyni znajduje się także gotycki sarkofag księcia głogowsko-żagańskiego Henryka IV. Na uwagę również zasługuje ekspozycja muzealna ulokowana na emporze nad zakrystią kościoła oraz niewątpliwie piękna biblioteka z freskami dolnośląskiego artysty barokowego - G.W. Neunherza.

Karolina Galazka

Ciekawostki:

Opactwo Augustianów w Żaganiu należy do tej samej klasy zabytków – Pomników Historii co Wawel, Kopalnia Soli w Wieliczce, czy zamek w Łańcucie.

Żagańska biblioteka klasztorna od XV wieku należała do najświetniejszych na Śląsku. Do dziś zachowała się niemal w nienaruszonym stanie. Jej wnętrza słyną z doskonałej akustyki, które zawdzięcza się specjalnie ukształtowanemu sklepieniu nazywanym sklepieniem szeptanym. Ciekawostką jest, że szeptem można w niej porozumieć się będąc nawet w przeciwnych miejscach pomieszczenia.

Polska Organizacja Turystyczna wspólnie z Regionalnymi Organizacjami Turystycznymi, w celu popularyzacji produktów turystycznych już kolejny rok z rzędu przeprowadza ogólnopolską sondę „TOP5”.

W tym roku skupiono się na kuszących obiektach turystycznych, a mianowicie na zamkach i pałacach. Warto przypomnieć, iż sonda składa się z dwóch etapów – regionalnego i ogólnopolskiego. Zarząd Lubuskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej „LOTUR” w tegorocznym etapie regionalnym nominował: Pałac Księżycy Lobkowitzów w Żaganiu, Pałac Mierzęcín, Pałac Wiechlice, Pałac Wiejce oraz Zamek Joannitów w Łagowie Lubuskim.

Regionalna konkurencja jak zwykle była wyrównana i zażarta, praktycznie do ostatniej chwili ważyły się losy regionalnych zwycięzców. W ostatnim momencie z minimalną przewagą na czoło wysunął się Pałac Księżycy Lobkowitzów w Żaganiu i to on został wybrany do ogólnopolskiej potyczki. Na etapie ogólnopolskim również trwała walka do ostatniej minuty. Niestety nie udało się naszemu produktowi osiągnąć „TOP 5” chociaż było bardzo blisko. W etapie ogólnopolskim poległy takie perełki jak Zamek Książ, Pałac w Łazienkach, Czy Pałac Króla Jana Sobieskiego w Wilanowie. Gorąco gratulujemy dotrzymania kroku Polskiej czołówce pałacowi Księżycemu Lobkowitzów w Żaganiu!

LOTUR

Oto Lista TOP 5 2017 Pałaców i Zamków w Polsce.

- 1. Zamek w Niemodlinie
- 2. Pałac Potockich w Radzynie Podlaskim
- 3. Zespół Wzgórza Zamkowego we Fromborku
- 4. Zamek w Pszczynie
- 5. Zamek w Łańcucie

Pałac Księżycy Lobkowitzów w Żaganiu

więcej na www.lotur.eu

Pałac Wiechlice

Zamek Joannitów w Łagowie Lubuskim

Pałac Wiejce

V Forum POT-ROT-LOT

W dn. 13-14 listopada odbyło się doroczne Forum Polskiej Organizacji Turystycznej, Regionalnych i Lokalnych Organizacji Turystycznych, w którym udział brali także dyrektorzy Zagranicznych Ośrodków POT . Forum stało się okazją do wymiany uwag, spostrzeżeń, a także nowych pomysłów związanych z promocją Polski i rozwojem branży turystycznej. Konferencję otworzyli Dariusz Rogowski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki, a także dr Robert Andrzejczyk, prezes Polskiej Organizacji Turystycznej.

Piąta edycja Forum POT-ROT-LOT była okazją do spotkania i wspólnych rozważań na temat rozwoju turystyki w Polsce. Przedstawiono własne spostrzeżenia związane z działaniem na rynku krajowym, realizowanym we współpracy z regionami. Zaprezentowano także plany marketingowe na rynkach zagranicznych. W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, którzy omówili rządowy program „Niepodległa”, związany z setną rocznicą odzyskania niepodległości. Z kolei przedstawicielka „Lasów Państwowych” ukazała największe walory i stale poszerzającą się ofertę turystyczną dla wszystkich chcących odpocząć na łonie natury.

W pierwszej części konferencji Jacek Janowski, dyrektor Departamentu Produktu Turystycznego i Współpracy Regionalnej mówił o przyszłorocznych, dużych kampaniach, które będą realizowane przez POT. Zapowiedział, że popularna akcja „Polska Zobacz Więcej – weekend za pół ceny” będzie miała dwie odsłony: wiosenną (9-11 marca) oraz jesienną (6-7 października). Janowski odniósł się również do bardzo dobrze przyjętej przez opinię publiczną i branżę turystyczną akcji promocji Polski we współpracy z zagranicznymi youtuberami. Podkreślił, że cała kampania pokaże nowoczesne podejście do promocji Polski, w tym także regionów, ponieważ akcja zakłada wyprodukowanie 16 osobnych materiałów, które będą promowały poszczególne części naszego kraju. Dodał, że cel minimum to zasięg 0,5 mln wyświetleń, uzyskanych przez samych vlogerów.

Podczas Forum POT-ROT-LOT zaprezentowano również plany działań marketingowych na rynkach zagranicznych. Teresa Buczak, dyrektor Departamentu Strategii POT podkreśliła, że w przyszłym roku zostaną podtrzymane wszystkie działania zawarte w dotychczasowej koncepcji, ale bardzo ważnym elementem będzie zwiększenie aktywności m.in. w Izraelu, Korei Południowej, Indiach, Zjednoczonych Emiratach Arabskich oraz w Czechach, Brazylii i na Węgrzech. Dodatkowo, POT planuje poszerzenie działalności na rynku azjatyckim, w szczególności w Malezji oraz w Singapurze.

Teresa Buczak podkreśliła, że celem działań jest wzmocnienie i budowanie pozytywnego wizerunku Polski w środowisku branżowym oraz konsumenckim. Ważnym elementem działań będzie promocja turystyki miejskiej oraz kulturowej, m.in. poprzez obiekty zabytkowe takie jak zamki, pałace i dworki. Innym elementem działalności będzie promocja turystyki aktywnej, zwłaszcza przez sporty rowerowe, a także promocja turystyki prozdrowotnej, głównie związanej z pobytem w uzdrowiskach lub ośrodkach spa&wellness.

*Dariusz Liwanowski
Polska Organizacja Turystyczna*

*Lubuską Regionalną Organizację Turystyczną
reprezentowali Jadwiga Bloch –Prezes,
Bruno Aleksander Kieć –Członek Zarządu*

Konkurs na najlepszy produkt turystyczny 2017

Certyfikat „Najlepszego Produktu Turystycznego” Polskiej Organizacji Turystycznej to nagroda dla wyjątkowych atrakcji turystycznych w Polsce. Nadawany jest on tylko nowatorskim i przyjaznym turystom miejscom, obiektom, imprezom oraz przedsięwzięciom realizowanym na poziomie regionalnym i lokalnym. Stanowi gwarancję wysokiej jakości i przeżycia wielu niezapomnianych doznań turystycznych, kulturalnych, rozrywkowych, a także rekreacyjno-przygodowych. Konkurs jest organizowany od 2003r. Nagrody przyznawane są przez Kapitułę, w skład której wchodzi eksperci – praktycy branży turystycznej. Od 2008 r. przyznawany jest również Złoty Certyfikat – specjalna nagroda stworzona dla już certyfikowanych produktów turystycznych, które rozwijają się w unikalny i wyjątkowy sposób.

Konkurs Podzielony jest na dwa etapy. Edycję regionalną oraz ogólnopolską. Tradycyjnie w naszym województwie etap regionalny nosi nazwę – „Konkurs na Najlepszy Produkt Turystyczny o Lubuską Perłę Turystyczną”. Trzy pierwsze produkty biorące udział w etapie regionalnym, otrzymują Lubuskie Perły Turystyczne.

W tym roku konkurs został uruchomiony w dniu 10.07.2017 (przyjmowanie zgłoszeń do etapu regionalnego) natomiast jego zakończenie przypadało na datę 27.09.2017.

Tegoroczna edycja konkursu tradycyjnie została przeprowadzona za pośrednictwem prostej w obsłudze aplikacji konkursowej „Polskiej Organizacji Turystycznej”.

Zgłoszone produkty:

Pałac Wiechlice - rodzinne miejsce szczęśliwości

Pałac Wiechlice – rodzinne miejsce szczęśliwości to idealne miejsce na znalezienie równowagi ciała i umysłu. W otoczeniu natury, inspirowani mnóstwem atrakcji Goście pałacu mogą spędzić niezapomniane chwile. Kompleks składa się z 5 budynków, letniego tarasu

restauracyjnego o powierzchni 300m2 pokrytego płytą z piaskowca, 4h parku ze starodrzewiem, 1h winnicy, stawu z prywatną piaszczystą plażą. Obiekt liczy 47 pokoi hotelowych w tym 11 apartamentów, cztery sale restauracyjne oraz SPA z klimatycznym basenem, strefą relaksu oraz gabinetami zabiegowymi. Na terenie obiektu znajduje się również ogród warzywny, z którego to plony serwowane są gościom restauracji Pałacu Wiechlice. W obiekcie znajduje się również wędzarnia, z której to mięsa jak i ryby podawane są na śniadania.

Zgłoszone poprawnie produkty w 2017 roku (etap regionalny):

- Pałac Wiechlice - rodzinne miejsce szczęśliwości
- Rejsy tematyczne po Odrze - statki pasażerskie Zefir i Laguna
- Zespół średniowiecznych fortyfikacji obronnych w Strzelcach Krajeńskich.
- Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego
- Kolonia „Akademia Przygody” organizowana przez firmę Temar s.c.

Zgłoszenia odrzucone:

Cztery produkty nie spełniły wymagań formalnych, ich właściciele nie przedstawili wszystkich wymaganych przez aplikację informacji o swoich produktach.

W tym roku nie wpłynęły zgłoszenia do kategorii konkursowej „O Złotą Lubuską Perłę Turystyczną - Złoty Certyfikat POT”

Rejsy tematyczne po Odrze - statki pasażerskie Zefir i Laguna

Rejsy tematyczne, obok harmonogramowych rejsów biletowanych, stanowią główną ofertę Armatora statków wycieczkowych oraz pełnią bardzo istotną rolę w jego misji, jaką jest odwrócenie mieszkańców regionu twarzą do rzeki i przywrócenie jej dawnego znaczenia w turystyce. Dodatkowo, dzięki swojej atrakcyjności, są doskonałym uzupełnieniem oferty turystycznej województwa i generują dodatkowy ruch turystyczny w regionie. Rejsy tematyczne, poprzez swoją różnorodność, stanowią bardzo ciekawą atrakcję nie tylko lokalnie. Oferta skierowana jest bowiem do wszystkich grup wiekowych i pod kątem wielu różnych zainteresowań, co sprawia, że statki, a tym samym województwo, odwiedzają goście zarówno zza granicy, jak i z sąsiednich województw, a także z głębi kraju.

Zespół średniowiecznych fortyfikacji obronnych w Strzelcach Krajeńskich

Zespół średniowiecznych fortyfikacji obronnych w Strzelcach Krajeńskich. W skład zespołu wchodzi miejskie mury obronne, Brama Młyńska i Baszta Więzienna. Średniowieczny zespół fortyfikacji obronnych w Strzelcach jest jednym z najlepiej zachowanych w Polsce. Strzelce już po lokacji średniowiecznego miasta, w latach 1272-1290, otoczono murami obronnymi z nieobrobionego kamienia polnego. Do dnia dzisiejszego przetrwał mur długości 1640 m z zachowanymi 36 basztami łupinowymi. Brama Młyńska jedna z dwóch istniejących niegdyś bram miejskich, wybudowana została w pierwszej połowie XV wieku. Stanowi element średniowiecznego systemu fortyfikacyjnego miasta. Murowana z cegły, czterokondygnacyjna z przejazdem ostrołukowym.

Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego

Położony w widłach rzek Obry i Paklicy Międzyrzecki Kompleks Muzealny tworzą 7ha park z zamkiem z XIV w., XVIII w. budynkiem starostwa wraz z oficyną, domem bramnym i karczmą. Muzeum posiada największą w Polsce kolekcję portretów trumiennych z XVII i XVIII w., tablic inskrypcyjnych i herbowych. Ekspozycja „Historia Międzyrzecza do 1947 r.” ukazuje dzieje regionu oraz miasta od jego lokacji (połowa XIII w.) po rok 1947. Ekspozycja etnograficzna pokazuje kulturę ludności z XVIII do XX w., ekspozycja archeologiczna ukazująca ponad tysiącletnie dzieje regionu. Na terenie parku muzealnego znajduje się jedyny piastowski zamek królewski w woj. lubuskim zbudowany na polecenie Kazimierza Wielkiego.

Kolonia „Akademia Przygody” organizowana przez firmę Temar s.c.

„Akademia Przygody” to wydarzenie cykliczne organizowane już od 10 lat w okresie wakacyjnym przez firmę Temar s.c. Oferta skierowana jest do dzieci w wieku 6-13 lat. Kolonie organizowane są w Kompleksie Wypoczynkowym w Kołacie i trwają przez 10 dni. Dzieci biorą udział w warsztatach gastronomicznych, artystycznych oraz zabawach terenowo - edukacyjnych. Obiekt wyposażony jest w: rowery górskie i wodne, kajaki, ściankę wspinaczkową, eurobungee, park linowy, stanowisko do budowania wieży ze skrzynek, tyrolkę, place zabaw, karuzele, huśtawki, mini boisko do piłki nożnej, boiska do piłki siatkowej. Ideą jest aktywne poznawanie świata, a kolonie przygotowujemy tak, aby rozwijały kreatywność, twórcze myślenie i samodzielność.

WYNIKI – Etap Regionalny 2017

- Pałac Wiechlice - rodzinne miejsce szczęśliwości (210 pkt)
- Rejsy tematyczne po Odrze - statki pasażerskie Zefir i Laguna (210 pkt)
- Zespół średniowiecznych fortyfikacji obronnych w Strzelcach Krajeńskich (186 pkt)
- Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego (170 pkt)
- Kolonia „Akademia Przygody” organizowana przez firmę Temar s.c (149 pkt)

Zarząd Lubuskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej „LOTUR” serdecznie dziękuje za współpracę Lubuskiej Kapituły – która wyłoniła trzy najlepsze produkty, nominując je jednocześnie do edycji centralnej. W regionie otrzymają statuetki Lubuskie Perły Turystyczne.

LOTUR

Obronna twierdza czy wycieczkowy statek

czyli o szansach rozwoju turystyki w miastach które nie mają zabytków

Podróżując po Polsce wielokrotnie obserwowałem miasta w których rządzi opinia, że miasto które nie posiada zabytków lub posiada ich ograniczoną ilość nie może być ośrodkiem turystycznym, miejscem które przyciągnie odwiedzających z Polski i Europy. Jest w tym dużo racji gdy urzędnicy miejscy odpowiedzialni za promocję, rozwój kultury i turystyki wokół miasta tworzą „obronne mury”, zamieniając w ten sposób swoją miejscowość w „niezdobytą dla turystów twierdzę”. W wielu przypadkach spowodowane jest to brakiem wiedzy na temat tego jak promować miasto, jak tworzyć ofertę dla turystów a w efekcie turystyczny produkt. Jednakże znacznie częściej ten stan rzeczy spowodowany jest przez szarych, od wielu lat pracujących na tym stanowisku urzędników którzy dla siebie tworzą swoiste alibi. Tak alibi, które przysłoni ich brak profesjonalizmu, wiedzy, kreatywności a w efekcie braku jakichkolwiek chęci do zmian. To alibi ukrywa także totalne wygodnictwo. Po co zmieniać status quo swojego dnia pracy? Jako urzędnik przychodzę do pracy, na twarzy mam napisane że, nie da się nic zmienić, miasto nie ma zabytków, często ma duże centrum handlowe które poprzez systematycznie tworzone eventy w pewien sposób przejęło rolę animatora kultury danego miasta. W konsekwencji turysta nie przyjedzie bo nie ma po co. On jako taki urzędnik wytwarza alibi które sprzedaje naczelnikowi, ten sprzedaje to Prezydentowi lub Burmistrzowi. I na tym koniec łańcuszka. Urzędnik w ten sposób pracuje nad zachowaniem stanu tak naprawdę dnia wczorajszego, własnej wygody, spokojnego dnia pracy pozbawionego wyzwań, niebezpieczeństwa, że komuś się coś nie spodoba. Tworzy stanowisko pozbawione skarg kilku mieszkańców, że gwar w centrum miasta przeszkadza im w wypoczynku lub oglądaniu ulubionego serialu. Ich motto - **Moje alibi to moja twierdza**, z dopiskiem: *Ja wiem, że w tym mieście nie da się nic zmienić. Wybudowałem potężne mury twierdzy więc będę w interesie mieszkańców ich bronić.* Urzędnik staje więc na „murach zamczyska” i broni je przed „najazdem barbarzyńców” próbujących zburzyć jego wieloletni, pieczołowicie pielęgnowany świat. Obrona polega na zniechęcaniu - poprzez różnego typu pisma

czy działania administracyjne - potencjalnych wizjonerów, animatorów i OPP którzy upierają się że, w danej miejscowości może być inaczej. Oni wręcz widzą „wycieczkowy statek” w który może zamienić się ich miejscowość, cruises-a przyciągającego turystów. Mówią o działaniach które pozwolą miejscowości X stać się miejscem które należy odwiedzić. Następuje obrona.

Przepraszam, jako urzędnik wiem lepiej, że naszej miejscowości nie ma po co odwiedzać. Przecież w turystyce, kulturze lub promocji pracuję już kilkanaście lat i JA wiem lepiej.

Tylko czy na pewno dany urzędnik wie lepiej? Jego podejście do tematów promocji, kultury i turystyki można porównać do mentalności konia który z klapkami na oczach ciągnie wóz. Koń widzi tylko jedną drogę, patrzy tylko z jednej perspektywy. Spróbujemy jednak zdjęć mu klapyki z oczu by na tę miejscowość popatrzył z innej strony, a raczej z różnych stron. Wyobraźmy sobie, że dana miejscowość X jest potężnym statkiem wycieczkowym na którym rejs jest marzeniem setek tysięcy osób. Jak to możliwe? Traktując i oceniając ten statek jak dane miasto widzimy że, na statku przecież także nie ma zabytków i innych atrakcji tego typu, więc jak on może się komuś marzyć? I tu przechodzimy do sedna. Na wstępie spróbujmy sobie odpowiedzieć na pytanie: jakie funkcje pełni statek dla przeciętnego turysty i dlaczego tak go przyciąga?

Na początku rejsu, wieczorem, turysta wchodzi na statek. Zajmuje kabinę czyli miejsce noclegowe. Następnym jego działaniem jest pójście na kolację. Po kolacji kieruje kroki na dyskotekę, koncert lub po prostu do baru. Następnie idzie spać. Rano się budzi i idzie skosztować śniadanie, Upraszając, statek wg tego schematu gwarantuje kolację, wieczorną rozrywkę, nocleg i śniadanie. Co więcej? To że, po nocnym rejsie rano statek przybija do portu który gwarantuje turyście wiele atrakcji. Stare miasto, zabytki, bazar itp Dla każdego coś ciekawego.

Urzędnik zaraz - broniąc zamkowych murów - odpowie: - *Ale my nie mamy takiego portu.*

I tutaj znowu popełnia błąd, ponieważ ten port jest na wyciągnięcie ręki. Tym portem jest jego miejscowość w połączeniu ościennymi miejscowościami oddalonymi w promieniu np. 100 km od centrum tego miasta. Tak, to jest ten port i jego atrakcje często dla najbardziej wybrednego turysty. To mogą być ciekawe obiekty sakralne, związane z drugą wojną światową, winnice, zamki, pałace, parki narodowe, jeziora, rzeki ze spływami itp. ....

W ten sposób możemy stworzyć całą listę potencjalnych atrakcji. Obrony zamku ciąg dalszy: - *Ale przecież nie będziemy promować innych miast i wydawać na nich swoich pieniędzy to nie jest nasz biznes.* Następna kucha. My nie promujemy „innych” miast, my promujemy siebie

w pewien sposób wykorzystując potencjał turystyczny okolicznych miejscowości który jest na wyciągnięcie ręki.

Budujemy statek czyli musimy zagwarantować kolację, wieczorne atrakcje, nocleg, śniadanie i ułatwienie turyście "zwiedzania naszego portu". Zaczynamy więc od zinventaryzowania terenu. Sprawdzamy bazę noclegową, gastronomiczną, kawiarnianą i klubową. Analizujemy ofertę typu galerie, muzea, koncerty i inne eventy kulturalne. Szukamy w mieście partnerów do wspólnych działań związanych z pobudzeniem miasta i przygotowaniem go na najazd turystów. Najlepszym całorocznym miejscem dla tego celu, wygodnym dla każdego turysty jest starówka, stare miasto, deptak czyli centrum miasta. Jest najlepszym miejscem ponieważ w tym kwartale na ogół usytuowane są punkty gastronomiczne i obiekty hotelarskie, łatwo także będzie rozbudować całą ofertę kulturalno – rozrywkową, w prosty sposób także można zapewnić bezpieczeństwo turystom czyli uczestnikom kulturalnych działań. Takiego umiejscowienia strefy rozrywkowej nie musimy tłumaczyć żadnemu turyście ponieważ jest on już tego nauczony. On wie że, w każdym mieście rozrywka umiejscowiona jest w tym miejscu. Przepraszam wyjątkiem są „niezdobyte dla turystów twierdze”. W tych miejscowościach wszystko jest możliwe.

Wracając do „budowy”, gdy już zrobiliśmy inwentaryzację rozpoczynamy prace związane z Naszym Projektem. Zaczynamy od wymyślenia hasła, idei, działań która spowoduje oddolne pobudzenie animatorów, organizacji pozarządowych, prywatnych firm czy indywidualnych osób do stworzenia pomysłów. Pomysły te posłużą nam do przygotowania oferty dla mieszkańców i przyjezdnych a w konsekwencji turystycznego produktu który zadowoli najwybredniejszego turystę. W efekcie, docelowo na nowo stworzymy miasto tętniące życiem. W procesie tym musimy zmienić mentalność wielu urzędników, częściej nawet na ich miejsce wprowadzić nowe kreatywne osoby, takie które rozumieją że: środki pomocowe które są kierowane do organizatorów poszczególnych imprez nie są dotacją tylko świadomą miejską inwestycją w rozwój ich miasta; są wizje, plany, cele więc czeka nas kilka lat ciężkiej pracy by to wszystko zrealizować, by wspólnie osiągnąć sukces; animatorzy, firmy prywatne, OPP, i inni uczestnicy Projektu są Partnerami miasta w tych i innych działaniach a nie potencjalnymi wrogami.

Budujemy port. Takim działaniem na pewno będzie zinventaryzowanie terenu polegające na skontaktowaniu się z włodarzami okolicznych miast, by wspólnie „zbudować port”. Podejmujemy działania partnerskie polegające na:

- zebraniu różnorodnych atrakcji turystycznych, pogrupowaniu ich na tematy.

- przygotowaniu ofertę w formie tras czy ciekawych miejsc dla różnych grup wiekowych, zróżnicowaną tematycznie tak aby każdy coś mógł dla siebie znaleźć.

- analizujemy tematy proponowanych tras w oparciu o potrzeby potencjalnych turystów

- tworzymy wspólną strategię kampanii promującej „nasz port”, z Partnerami dzielimy się zadaniami związanymi z promocją, uzgadniamy wkłady finansowe

- tworzymy wspólne i indywidualne materiały reklamowe, analizujemy

sposoby, narzędzia które pozwolą na jak najszersze dotarcie do potencjalnego turysty wdrażamy je w życie

- i rozpoczynamy kilkuletni proces, ciężkie i konsekwentne działania związane zżywieniem naszego portu i zbudowania go jako niepowtarzalnej atrakcji turystycznej dla mieszkańców naszych miast, województwa oraz turystów z kraju i zagranicy

W efekcie tych działań rozpoczynamy także przygotowawczy proces związany ze zwiększoną obsługą turystów. Pobudzamy rynek do:

- tworzenia nowych miejsc pracy, np do tworzenia firm transportowych które np busami obwożą turystów różnymi trasami;

- do rozbudowy usług gastronomicznych hotelarskich, pamiątkowych itp.

- wspólnej pracy urzędów, firm, OPP, osób indywidualnych w dołączeniu do grona inwestorów „budujących statek i port”.

W całym tym procesie ktoś musi objąć stanowisko lidera. Jako że, miasto X jest centrum projektu to w naturalny sposób taką funkcję Ono powinno przejąć. I od razu pada pytanie: Czy taką rolę powinien pełnić dotychczasowy kierownik czy naczelnik wydziału lub departamentu turystyki, który dotychczas tak dzielnie stawiał „obronne mury”? Na pewno nie, ponieważ nawet gdy z oporami podejmie się takiej roli – bycia Liderem Projektu – to zrobi wszystko aby udowodnić że, tego typu działania są utopią i „to się nie uda”. Robiąc wszystko aby powyższy Projekt okazał się kłapą znajdzie „kozła ofiarnego” który wskaże jako winnego niepowodzenia. Wszak w przypadku sukcesu Projektu urzędnik udowodniłby całemu światu że, On nieomylny się mylił i tylko jego brak działań spowodował stagnację na miejską turystykę. Tak tego przecież nie może zrobić ponieważ oznaczałoby to przyznanie się do braku wiedzy, lenistwa, strachu przed nowym.

Pewnie wielu urzędników czytających powyższy tekst zacznie szukać powodów aby dalej chronić „swoją twierdzę” typu: brak finansów, przepisy prawne, brak infrastruktury czy np. ostatnio bardzo modne hasło - CISZA NOCNA. Będą to robić aby ukryć brak swojej kreatywności, otwartości, myślenia o przyszłości i rozwoju miasta oraz chęci do działania (wszak za dodatkową pracę którą musieliby wykonać nikt im nie zapłaci). Będą to robić aby utrwałać społeczeństwo i swoich zwierzchników w przekonaniu że, w tym mieście nie da się nic zrobić, że tak jak śpiewał Maciek Maleńczuk: W tym mieście trudno jest żyć; W tym mieście wódkę trzeba pić; Trudno jest nie pić; Trudno bo trudno jest żyć.

Bruno Aleksander Kieć

III Lubuski Sejmik Turystyczny

Przyszłość w turystyce - turystyka w przyszłości

Z edycji na edycję konferencja spotyka się z coraz większym odzewem wśród przedstawicieli branży. W tym roku w sejmiku wzięło udział ponad sto osób: przedsiębiorców turystycznych, samorządowców i organizacji działających w turystyce. – Ta liczba cieszy, tak samo jak to, że z każdym kolejnym sejmikiem pada coraz więcej wniosków i deklaracji. Widać, że uczestnicy dostrzegają coraz większą potrzebę rozmowy, a przede wszystkim działania na rzecz rozwoju turystyki w regionie. To sukces, bo znaczy, że spełniają się cele dla których organizujemy konferencję – ocenia Jadwiga Błoch, prezes Lubuskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, LOTUR, która organizuje sejmik.

Program trzeciej edycji konferencji podzielony był na trzy części. Największe zainteresowanie wzbudził panel dotyczący szlaków turystycznych. Jak mówi prezes Błoch, wszystko dlatego, że położenie geograficzne regionu (50 proc.

powierzchni stanowią lasy, jest ponad 500 jezior) sprzyja ich tworzeniu. Samorządy, stowarzyszenia działające w regionie tworzą trasy, korzystając z różnych źródeł finansowania. Niestety często nie są one ze sobą połączone, na niektórych obszarach nie ma ich tyle, ile mogłoby być, przede wszystkim jednak nie wiadomo ile dokładnie jest szlaków na terenie województwa. – Konieczne jest zainwentaryzowanie tras, nadanie im jednolitego oznaczenia, tak by nie wprowadzać turystów w błąd. Przydałby się też koordynator, który miałby wiedzę na temat ich rodzajów, rozmieszczenia, i mógłby służyć radą, gdzie można tworzyć kolejne – relacjonuje prezes LOTUR. Dodaje, że PTTK obiecał pomóc w pracach inwentaryzacyjnych. - Teraz pozostaje już tylko pozyskać pieniądze na projekt zliczania tras.

Problematyce pozyskiwania źródeł finansowania poświęcony był następny panel sejmiku. Ten cieszył się popularnością przede wszystkim wśród samorządowców. Prezes Błoch przyznaje, że coraz więcej gmin, powiatów w regionie dostrzega zalety współpracy z branżą turystyczną i szerzej - inwestowa-

nia w turystykę. W czasie panelu podpowiadano gdzie można starać się o dotacje na projekty turystyczne. – Choć w tej perspektywie finansowej Unii Europejskiej nie ma pieniędzy bezpośrednio na turystykę, nie oznacza, że projekty turystyczne nie mają szansy dostać dofinansowania. Wystarczy wiedzieć w jakich programach szukać i w inteligentny sposób to wykorzystać - mówi prezes Błoch.

Stosunkowo mało osób uczestniczyło w panelu hotelarskim. Jak przyznaje prezes LOTUR, szkoda, bo sejmik mógł być doskonałą okazją do zintegrowania lokalnych hotelarzy. To ważne chociażby w kontekście planów powołania dyrektora lubuskiego oddziału Izby Gospodarczej Hotelarstwa Polskiego. – W województwie jest wystarczająca liczba hoteli, jednak brak współpracy między obiektami powoduje, że baza hotelowa nie jest w pełni wykorzystywana. Namawiamy hotelarzy do współpracy, zwłaszcza do tego, by łączyli się w sieci, tak by mogli przyjmować większe grupy turystów, oni wolą jednak działać w pojedynkę – ubolewa Błoch.

Brak współpracy nie jest jedynym problemem jaki dotyka lubuskich hotelarzy. Część obiektów powinna zostać poddana kategoryzacji, są hotele wymagające zniwelowania barier architektonicznych uniemożliwiających korzystanie z obiektów przez osoby niepełnosprawne. – Chcemy też, by hotelarze włączyli się w promocję regionu wśród turystów, w końcu są tymi, którzy również mają z nimi kontakt.

Lubuski sejmik zaowocował wieloma wnioskami. Uczestnicy apelowali m. in. O oznakowanie atrakcji na drogach gminnych, by ułatwić turystom dostęp do nich; zacieśnienie współpracy z urzędem marszałkowskim w zakresie promowania regionu, w tym zwiększenie wysokości składki członkowskiej płaconej przez urząd do LOTUR; poszerzenie organizacji poprzez dołączenie kolejnych członków; przede wszystkim jednak o większą integrację podmiotów działających w turystyce, np. poprzez szkolenia i spotkania.

LOTUR

SZKOLENIE w zakresie założenia, prowadzenia, certyfikacji Informacji Turystycznej

Zasady tworzenia i prowadzenia zgodnie z obowiązującymi przepisami Informacji Turystycznej

20 listopada 2017r. Lubuska Regionalna Organizacja Turystyczna LOTUR zorganizowała szkolenie na temat „Zasady tworzenia i prowadzenia zgodnie z obowiązującymi przepisami Informacji Turystycznej”. W szkoleniu wzięło udział 25 osób z całego województwa: pracowników informacji turystycznych, muzeów, urzędników odpowiedzialnych za rozwój turystyki w swoich miejscowościach. Szkolenie poprowadzili: Jadwiga Błoch, Prezes LOTUR - Polski System Informacji Turystycznej, Kryteria Certyfikacji Informacji Turystycznej i zasady certyfikacji punktów i centrów informacji turystycznej”, Krzysztof Chmielnik – Obsługa turysty w punkcie IT, Kompetencje empatyczne i merytoryczne. Beata Pawlikowska, Dyrektor IT w Żaganiu - „Jak założyć i prowadzić Informację Turystyczną, Misja rola i zadania IT.

Organizując to szkolenie zastanawialiśmy się nad odzewem, czy znajdują się chętni, jak samorządy oraz placówki związane z turystyką zareagują na naszą ofertę. Odpowiedź okazała się bardzo pozytywna. Nie mieliśmy większych problemów z naborem, a nawet nie wszyscy którzy chcieli brać udział mieli taką możliwość. Cóż, istnieje stara zasada „kto pierwszy ten lepszy”.

Turystyka jest jedną z najszybciej rozwijających się gałęzi gospodarki. Wiele samorządów które odpowiednio dbają o tę gałąź przemysłu zaczynają odczuwać to finansowo. Promują turystykę, zakładają Informacje Turystyczne, certyfikują je, szkolą pracowników do obsługi ruchu turystycznego.

W/g Polskiej Organizacji Turystycznej „Informacja turystyczna jest niezbędnym składnikiem promocji turystycznej. Praca jednostek

organizacyjnych „it” służy nie tylko turystom indywidualnym ale również organizatorom wypoczynku grupowego oraz zleceniodawcom różnych form turystyki. Z ich usług korzystają biura podróży, organizacje społeczne i animatorzy coraz powszechniejszego wypoczynku w grupach nieformalnych. Klientami centrów „it” są osoby i grupy różnicowane zawodowo, wiekowo, o preferencjach wynikających ze stopnia zamożności i zainteresowań. System „it” uczestniczy w upowszechnianiu turystycznego modelu zagospodarowania wolnego czasu współkształtując modę na turystykę. W efekcie tych działań rozwijają swoje miasto i region. Co jest w tym procesie najważniejsze: Oni nie mówią o turystyce w roku wyborczym, oni działają przez całą swoją kadencję. Szkoda że, takich ludzi jest jeszcze mało, jednakże – co jest pozytywne – ich liczba zwiększa się z roku na rok.

I tu jest nasza rola. Włodarz nie musi się znać na turystyce. On musi zatrudniać fachowców którzy mu podpowiedzą co zrobić aby ta branża stała się kurą co znosi złote jajka. Co zrobić aby zwiększyć ilość turystów, by w ten sposób stworzyć nowe firmy, nowe miejsca pracy. Naszym zadaniem jest w trakcie szkoleń przygotowywać kadry, pobudzać je do kreatywności i współpracy.

Jako organizatorzy możemy długo mówić o sensie i potrzebie tego typu szkoleń. Możemy namawiać aby jak najwięcej pracowników branży turystycznej chciało uczestniczyć w tym i wielu innych warsztatach organizowanych przez nas - tym bardziej że, wszystkie szkolenia które organizujemy są nieodpłatne dla uczestników. Możemy wysłać zaproszenia do ośrodków które mając ciekawe pod względem turystycznym atrakcje i obiekty nie mają IT, nie promują swoich walorów ponieważ jak to powiedział pewien wójt: Oni i tak do nas przyjadą, po co wydawać na to kasę... Bez komentarza

Daniel Mackiewicz Lubuski Urząd Marszałkowski

Szkolenia tego typu są jak najbardziej potrzebne, chodzi mi o szkolenia z tworzenia i certyfikacji informacji turystycznej. Na terenie województwa lubuskiego mamy certyfikowanych bodajże 16 IT, co według mnie jest niewiele, więc warto aby ich przybywało. Na naszym szkoleniu są uczestnicy z miast które już takie punkty posiadają: Krosno Odrzańskie, Kostrzyn, Kożuchów. Na szkoleniu brakuje mi

uczestników z największych miast z Zielonej Góry i Gorzowa, oraz uczestników z wielu miejscowości w których mamy ciekawe atrakcje turystyczne. Brakuje mi ich, ponieważ te szkolenie mogłyby się stać mobilizacją, aby taki punkt informacyjny stworzyć. Ponadto wszystkie takie szkolenia przyczyniają się do rozwijania, promocji lubuskich atrakcji. Szkolenia podnoszą kwalifikację ludzi co w perspektywie czasu jest wartością dodaną, wartością związaną z profesjonalną obsługą turystów z kraju i zagranicy.

Karol Kłysz „Agroturystyka u Karola”

Uważam że, samo szkolenie przebiegło bardzo pomyślnie. W trakcie jego trwania mogłem dużo ciekawych rzeczy usłyszeć, dużo nauczyć się. Jest to dla mnie budujące i myślę że, każdy z nas powinien przyjąć szkolenia za coś wartościowego. Tu się spotkali pasjonaci przyrody, pasjonaci sztuki, pasjonaci pewnych idei które wznoszą nas ponad pewien horyzont który jest dla nas budujący.

W trakcie warsztatów przepyszny catering zapewniła nam Rezydencja Janków, za co w imieniu wszystkich uczestników dziękujemy.

Szkolenie mogliśmy zorganizować przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego i Polskiej Organizacji Turystycznej.

B.A.K

Zamiast się chwalić sukcesem postanowiliśmy oddać głos uczestnikom tego spotkania. Tak, także spotkania, ponieważ takie warsztaty, szkolenia umożliwiają także spotkanie ludzi z szeroko pojętej branży turystycznej, rozmowy pomiędzy nimi, wymianę doświadczeń w danej chwili stworzyć pomysły na wspólną współpracę, pomysły na wspólne projekty.

Małgorzata Sułkowska-Lubrza

Dzisiejsze szkolenie jest bardzo interesujące, wyniosłam z niego ogromną wiedzę, zrobiłam z niego interesujące notatki z których na pewno skorzystam. Dodatkowo zdobytą wiedzę przekażę współpracownikom w pracy.

Jan Zachmyc-Żagań

W takich szkoleniach warto brać udział. Bardzo dużo się dowiedzieliśmy. Mogłem przypomnieć sobie wiele rzeczy na temat prowadzenia punktu informacji turystycznej, poznałem nowe zasady certyfikacji. Uzyskałem dodatkowe umiejętności na temat obsługi turysty. Było warto. Zdobytą wiedzę będzie bardzo pomocna i zostanie wykorzystana w naszym muzeum.

Katarzyna Piątek

Szkolenie było jak najbardziej ciekawe. Myślę że, my pracownicy informacji turystycznej uzyskaliśmy nowe narzędzia i informacje które postaramy się wykorzystać w naszej pracy, w Informacji Turystycznej

25 Jubileuszowe Targi Turystyczne TT Warsaw

W dniach 23-25 listopada w Warszawie odbyły się **25 Jubileuszowe Targi Turystyczne TT Warsaw**. W jubileuszowym roku Targi wróciły z obrzeży Warszawy do centrum i odbyły się jak przed laty w Pałacu Kultury i Nauki. TT Warsaw dla wystawców stwarzają możliwość prezentacji oferty turystycznej krajów i regionów z całego świata, zaś turystom umożliwiają zapoznanie się z ciekawą ofertą biur podróży i touroperatorów. Odwiedzenie w tych dniach PKiN na pewno pomoże wielu osobom zaplanowanie urlopu już na następny rok.

Na Targach nie mogło zabraknąć przedstawiciela Lubuskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej LOTUR.

Gala otwierająca Targi

Tegorocznym krajem partnerskim po raz czwarty w targowej historii TT Warsaw była Polska. Nasi rodzimi wystawcy zaprezentowali ciekawą ofertę turystyczną podkreślając różnorodność i piękno Polski. Symbolicznego otwarcia targów dokonali wspólnie minister Witold Bańka, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki Dariusz Rogowski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rafał Romanowski, prezes PIT Paweł Niewiadomski i prezes MT Targów Urszula Potęga. Witold Bańka, minister sportu i turystyki, który objął wydarzenie honorowym patronatem w swoim wystąpieniu na otwarciu Targów powiedział:

Chciałbym pogratulować 25 lat pięknej historii i pracy. TT Warsaw to marka europejska i ogólnoświatowa. Targi są znakomitym narzędziem do budowania relacji biznesowych i promocji kraju .....

To najważniejsze wydarzenie turystyczne w Polsce – zauważył zaś przewodniczący sejmowej komisji kultury fizycznej, sportu i turystyki Ireneusz Raś. – Pani prezes wzięła z turystyki to co najlepsze, a to, co robi, robi dobrze. Pani Urszula Potęga to potęga polskiej turystyki - dodał.

Podczas uroczystości, specjalną nagrodę dla organizatora wydarzenia firmy MT Targi wręczył prezes Polskiej Organizacji Turystycznej Robert Andrzejczyk.

Rozdano także statuetki, wyróżnienia i podziękowania za 25-letnią współpracę z TT Warsaw. Kryształowy Globus – wspólna nagroda Polskiej Izby Turystyki i TT Warsaw dla kryształowego organizatora turystyki wyjazdowej została przekazana Biuru Podróży Orlando.

W gali wzięli udział zaproszeni wiceministrowie, posłowie, ambasadorzy oraz liczni przedstawiciele branży turystycznej.

W tegorocznych Targach wzięli udział wystawcy z 50 krajów, reprezentujący 5 kontynentów. Zwiedzający mogli nieodpłatnie odwiedzić stoiska usytuowane na dwóch piętrach Pałacu. Pośród wystawców mogli odwiedzić stoiska polskich regionów, regionalnych organizacji turystycznych, miast, firm przedstawiających ciekawą ofertę turystyczną oraz prezentacje szeroko pojętych atrakcji turystycznych

Jubileuszowa Gala

W czwartkowy wieczór, w trakcie uroczystej gali w warszawskim hotelu Marriott, oficjalnie ogłoszono wyniki jubileuszowej, XV edycji konkursu POT na Najlepszy Produkt Turystyczny. W tym roku o certyfikaty walczyło 45 produktów turystycznych. Zgłaszano produkty w 5 kategoriach: wydarzenie cykliczne, pakiet usług, obiekt, szlak oraz obszar. Certyfikaty POT dla Najlepszego Produktu Turystycznego 2017 roku otrzymały: Zoo Safari Borysew, Zamojska Twierdza Atrakcji, Zamek Królewski w Chęcinach, Wycieczka wodami rzek SAN, Pałac i Folwark Galiny, Ogrody Hortulus Spectabilis w Dobrzycu, Muzeum Mydła i Historii Brudu w Bydgoszczy, Muzeum Górnictwa Węglowego-Kopalnia Guido w Zabrze, Europejski Centrum Solidarności w Gdańsku, Centrum Nauki Kopernik w Warszawie. Wyróżnienie otrzymał Królewski Ogród Światła przy pałacu w Wilanowie.

Polska Organizacja Turystyczna przyznała najważniejszy laur - Złoty Certyfikat POT. O tytuł ten ubiegały się: toruńskie Żywe Muzeum Piernika, lubelski Carnaval Sztukmistrzów i Kompleks Bania z Białki Tatrzańskiej

Wręczono także - po trwającym dwa tygodnie głosowaniu - nagrodę Internautów. W sumie oddano ponad 26 tysięcy głosów. Turystycy głosujący za pomocą formularza na portalu narodowym Polska Travel, Certyfikatem Internautów uhonorowali **Zamek Książęcy Niemodlin**.

Podsumowując galę i przyznane nagrody, szkoda że, czwarty rok z rzędu Kapituła pominęła projekty zgłoszone przez Lubuską Regionalną Organizację Turystyczną LOTUR. Sądzę że, niektóre z nich nie tylko dorównywały, lecz wręcz przewyższały poziomem i jakością produkty niektórych tegorocznych laureatów. Niezrozumiałe dla mnie jest także zablokowanie w głosowaniu internautów informacji na temat ilości oddanych głosów w trakcie jego trwania. Dla regionu Lubuskiego było to ważne, ponieważ o Laur Internautów walczył w tym roku **Pałac**

Wiechlice – rodzinne miejsce szczęśliwości.

Powód braku bieżącej informacji na temat ilości na bieżąco oddawanych głosów i inne nasze zastrzeżenia LOTUR na pewno będzie wyjaśniał z przewodniczącym Kapituły Jackiem Janowskim.

I coś więcej dodać? Targi, targi i po targach. Jakby powiedziała Prezes TT Warsaw - Urszula Potęga – do zobaczenia za rok...

Bruno Aleksander Kieć

Lubuskie certyfikowane

informacje turystyczne

Punkt Informacji Turystycznej w Babimostcie ★

ul. Żwirki i Wigóry 10A
tel.: +48 68 351 33 14
fax: +48 68 351 33 16
e-mail: csir@babimost.pl

www.csir.babimost.pl

Punkt Informacji Turystycznej – Stowarzyszenie Geopark Łuk Mużakowa w Łęknicy ★

Pracownia Terenowa, Park „Mużakowski”
ul. Wybrzeżna 25, 68-208 Łęknica,
tel.: +48 68 362 41 42, 500 464 328
e-mail: geopark@wp.pl

www.lukmuzakowa.com.pl

Informacja sezonowa, czynna IV-X

Punkt Informacyjny Parku Mużakowskiego w Łęknicy ★

Pracownia Terenowa
„Park Mużakowski” w Łęknicy
ul. Wybrzeżna 25, 68-208 Łęknica
tel.: +48 68 362 41 82
e-mail: pracownia.lemnica@nid.pl

www.park-muzakowski.p

Punkt Informacji Turystycznej przy Biurze Turystyki Przyrodniczej „Dudek” w Słońsku ★

ul. Stacja Pomp 2, 66-436 Słońsk
tel.: +48 95 757 22 12, 607 081 317
e-mail: hoopoe@hoopoe.com.pl

www.hoopoe.com.pl

Polsko Niemieckie Centrum Promocji i Informacji Turystycznej w Zielonej Górze. Filia w Palmiarni

Palmiarnia, ul. Wrocławska 12A
65-427 Zielona Góra, tel.: +48 780 576 841
e-mail: turystyka@zielona-gora.pl

www.cit.zielona-gora.pl

Punkt Informacji Turystycznej w Krośnie Odrzańskim ★

Zamek Piastowski, ul. Szkolna 1
66-600 Krosno Odrzańskie
tel. +48 68 383 89 94
fax +48 68 383 89 94
e-mail: sekretariat@cak-zamek.pl

www.cak-zamek.pl

Punkt Informacji Turystycznej w Lubrzy ★

ul. Świebodzińska 41, 66-218 Lubrza
tel. +48 68 38 130 48
e-mail: promocja@lubrza.pl

www.lubrza.pl

Punkt Informacji Turystycznej w Gorzowie Wielkopolskim ★

Wojewódzka i Miejska Biblioteka
Publicznaim. Zbigniewa Herberta
ul. Sikorskiego 107, 66-400 Gorzów Wlkp.
tel. +48 95 727 80 44
fax +48 95 727 80 40
e-mail: informatorium@wimbp.gorzow.pl

www.wimbp.gorzow.pl
www.wypoczynek.gorzow.pl
www.gorzow.pl

Punkt Informacji Turystycznej w Łagowie ★

Punkt Informacji Turystycznej
ul. Kościuszki, 66-220 Łagów
tel. +48 68 341 20 62
e-mail: promocja@lagow.pl

www.lagow.pl

Informacja sezonowa, czynna VI-VIII,
po sezonie tel: +48 68 34 12 186
+48 500 785 227

Punkt Informacji Turystycznej w Strzelcach Krajeńskich ★

Rynek, ul. Katedralna 15
66-500 Strzelce Krajeńskie
tel.: + 48 95 763 21 00
fax: + 48 95 763 21 00
e-mail: punkt@strzelce.pl

www.sok.strzelce.pl

Informacja Turystyczna w Żaganiu ★

Pałac Książęcy, ul. Szprotawska 4
68-100 Żagań
tel.: +48 68 477 10 01
fax: +48 68 477 10 01
e-mail: it@um.zagan.pl

www.it.um.zagan.pl
www.turystyka.zagan.pl

Polsko Niemieckie Centrum Promocji i Informacji Turystycznej w Zielonej Górze ★

65-067 Zielona Góra, Ratusz
ul. Stary Rynek 1
tel: +48 68 323 22 22
fax: +48 68 324 93 83
e-mail: turystyka@zielona-gora.pl

www.cit.zielona-gora.pl

Pałac Wiechlice - Informacja Turystyczna ★

67-300 Szprotawa, Wiechlice 45B
tel.: +48 68 376 86 10
e-mail: recepcja@palacwiechlice.pl

www.palacwiechlice.pl

Transgraniczne Centrum Marketingu Euromiasta Gubin-Guben ★

Gubin 66-620,
ul. Bolesława Chrobrego 6
tel.: +48 68 359 00 89

www.info.gubin-guben.eu

Muzeum Twierdzy Kostrzyn - Brama Berlińska ★

66-470 Kostrzyn nad Odrą
ul. Berlińska 1
tel. +48 607 770 603
e-mail: it@kostrzyn.um.gov.pl

www.muzeum.kostrzyn.pl

Punkt Informacji Turystycznej Centrum Kultury „Zamek” w Kożuchowie ★

67-120 Kożuchów, ul. Klasztorna 14
tel. 68 355 35 36
e-mail: promocja@zamekkozychow.pl

www.zamekkozychow.pl

Od 1994 roku
współpracujemy
z samorządami
oraz podmiotami
komercyjnymi

Realizujemy

**STRONY
INTERNETOWE**

wg najnowszych standardów

LOGOTYPY

i systemy identyfikacji
wizualnej

FILMY

promocyjne i reklamowe

**GADŻETY
REKLAMOWE**

POLIGRAFIĘ

od ulotki do albumów

Zapraszamy
do współpracy

www.CarboMedia.pl

V FORUM POT-ROT-LOT

Ossa
13-14
listopad
2017

Lubuskie rękodzieło 2017 r.

• • • • • więcej na www.lotur.eu

III Lubuski Sejmik Turystyczny

2017 r.

więcej na www.lotur.eu

SZKOLENIE w zakresie założenia, prowadzenia, certyfikacji Informacji Turystycznej

Żagań 2017 r.

Konferencja Krosno Odrzańskie 7.11.2017

więcej na www.lotur.eu

Kraj Katarów

Corbières – masyw górski w południowej Francji, stanowi przedgórze Pirenejów. Położony jest prawie w całości na terenie departamentu Aude, tylko jego niewielka część znajduje się w departamencie Pireneje Wschodnie.

Masyw Corbières od zachodu i północy ograniczony jest przez dolinę rzeki Aude, od południa przez doliny rzek Boulzane, Maury i Agly, natomiast od wschodu przez Morze Śródziemne i jeziora przybrzeżne takie jak Étang de Leucate czy Étang de Bages-Sigean. Na północny wschód od masywu usytuowany jest Massif de la Clape. Północno-wschodnia część Corbières znajduje się na terenie Parku Regionalnego Narbonnaise en Méditerranée. Obszar masywu w większości pokrywa się z regionem winiarskim.

Langwedocja, kraina w południowo-wschodniej Francji to jedno z najbardziej tajemniczych miejsc na naszym kontynencie. Wciśnięta między Pireneje, Rodan i Morze Śródziemne nawet teraz stanowi miejscami niedostępny rejon, w który lepiej nie zapuszczać się przy złej pogodzie. Na wyniosłych szczytach królują ruiny zamków, prawdziwe orle gniazda, które są natchnieniem dla poetów, autorów teorii spiskowych i nieustraszonych turystów. Dlaczego właśnie ten region Francji wciąż rozbudza wyobraźnię nie tylko historyków, ale i poszukiwaczy skarbów czy największych tajemnic chrześcijaństwa?

Do tak zwanych „**pięciu synów Carcassonne**” należały zamki, które obecnie leżą w Pays Cathare (Kraju katarów) w Langwedocji. To turystyczny szlak skupiający najciekawsze pozostałości po tragicznych dziejach katarów i późniejszych walkach na ówczesnej granicy z obecną Hiszpanią.

HOROSKOP

Baran 21.03-20.04

W tym roku, urodzeni pod tym znakiem mają pełno energii, która najlepiej może być wykorzystana w karierze. W związkach również niczego nie zabraknie. Dzięki typowej dla Baranów wytrwałości oraz pracowitości, osiągniesz swój cel. Pomogą ci w tym również pozycje planet. Dzięki nim horoskop 2018 roku jest bardzo pozytywny dla Barana. Mogą pojawić się problemy w koncentracji nad rzeczywistością, co będzie spowodowane rozmarzeniem. Co do związków, to twoja wytrwałość znów się opłaci. Uważaj jednak na zdrowie, nie możesz zaniedbywać się kosztem pracy.

Byk 21.04-20.05

Według gwiazd, rok 2018 będzie bardzo pozytywny dla ludzi urodzonych pod znakiem Byka. W szczególności co chodzi o karierę. Urodzeni pod tym znakiem są odpowiedzialni i wiarygodni. Te zalety są bardzo doceniane, więc nie bój się pokazać na co cię stać. Pamiętaj, że fortuna przychodzi do odważnych. Ustaw sobie pewne cele, trzymaj się ich za wszelką cenę i żaden problem nie będzie dla ciebie za duży. Jeśli pojawią się małe przeszkody, to z łatwością je pokonasz. Nie zabraknie ci motywacji. W wolnym czasie, najczęściej znajdziesz się w towarzystwie przyjaciół. Nie zapomnij o swoim fizycznym stanie.

Bliźnięta 21.05-21.06

W porównaniu do zeszłego roku, w którym cieszyłeś się spokojem, pozytywną energią oraz osiągnięciami, horoskop na 2018 rok jest dla Bliźniąt hektyczny, szczególnie w połowie roku. Choć w życiu prywatnym możesz nie być do końca zadowolony, to straty łatwo nadrobisz w karierze. Nic nie przeszkodzi ci w koncentracji. Dodatkowo, prędkość jaką sobie ustawisz pozostanie taka na całą wiosnę 2018 i nic nie przeszkodzi ci w zdobyciu zasłużonej nagrody. Być może zainteresuje cię podróżowanie, przygody ale postaraj się na razie odłożyć te pokusy. Bliźnięta w połowie 2018 roku będą nieustannie w biegu. Właśnie teraz nadszedł dobry czas na długo oczekiwane zmiany.

Rak 22.06-22.07

Ludzie urodzeni pod tym emocjonalnym znakiem Zodiaku mogą przygotować się na niesamowite przeżycia. Horoskop 2018 przewiduje, że Raki osiągną wielkie rzeczy w karierze oraz życiu prywatnym. Co ważniejsze, spełnisz swoje marzenia i nie jedno oczekiwanie. Być może pojawią się pewne trudności, ale nagroda czekająca na mecie będzie tego warta. Dodatkowo, przeżycia na drodze będą bezcenne. Dzięki pozytywnemu wpływowi Wenus, twój umysł będzie otwarty. W wyniku czego łatwiej nawiądziesz nowe kontakty z ludźmi. W życiu prywatnym lub intymnym będą dominować twoje uczucia. Racjonalność będzie na drugim miejscu.

Panna 24.08-22.09

Gwiazdy wyraźnie pokazują, że horoskop 2018 jest dla Panny raczej spokojny. Ludzie urodzeni pod tym znakiem są zazwyczaj ciężko pracujący, szczerzy i uwielbiają porządek. Dlatego nie musisz się martwić o swoją karierę – nie ma tam żadnego zagrożenia. W życiu prywatnym czeka cię harmonia, nowe doświadczenia, ale również parę niespodzianek. Początek roku wciągnie cię w wir wydarzeń. Z nadejściem lata 2018 ciepła pogoda zwabi cię na zewnątrz. Nie zostaniesz w jednym miejscu i będziesz chciał odkrywać świat. Panny chętnie będą spędzać czas w towarzystwie rodziny i przyjaciół. Horoskop sugeruje, że najlepiej będziesz się czuć w ich towarzystwie.

Lew 23.07-23.08

Ludzie urodzeni pod tym ognistym znakiem są zazwyczaj bardzo energetyczni. Są szczodrzy i mają silne zdolności lidera. Dzięki twojej osobowości wyciągasz najwięcej z napotkanych na swojej drodze przeszkód. Dlatego horoskop Lwa jest pozytywny. Według gwiazd, okres sukcesów nadejdzie pod koniec roku. Na samym początku roku możesz spodziewać się korzyści dzięki pojawieniu się Merkurego w Wodniku. Zaciekawi cię również podróżowanie oraz odkrywanie nieznanego. Nie bój się podjąć kolejnego kroku. Jesień 2018 to idealny czas na niego – nie będziesz odrzucony. Koniec roku obiecuje sukces w pracy oraz kontynuację harmonii w związku.

Waga 23.09-23.10

Według gwiazd horoskop 2018 będzie spokojny dla Wagi. Ludzie urodzeni pod tym wrażliwym i ambitnym znakiem w końcu będą mogli odpocząć. W tym roku na pewno nie spotka cię nuda. Interesujące przeżycia czekają cię szczególnie w karierze. W życiu osobistym nie czekają cię żadne niespodzianki. Horoskop jest raczej stabilny – stałe związki będą się cieszyć harmonią i współczuciem. Latem 2018 Wagi mogą się spodziewać spokojnego czasu w pracy. Nie trzeba się spieszyć ani zostawać z tyłu. Swój wolny czas powinien poświęcić na sport, spędzać czas z naturą i bliskimi osobami. Naładujesz się energią, której brakowało ci na początku roku.

Skorpion 24.10-22.11

Gwiazdy sugerują, że horoskop dla Skorpiona na 2018 roku będzie bardzo pozytywny. Szczególnie w pierwszej połowie roku. Ludzi urodzeni pod tym znakiem są zazwyczaj pewni siebie i wytrwali. Dzięki temu charakterowi osiągniesz sukces, szczególnie w pracy gdzie możesz osiągnąć co chcesz. Od samego początku roku w pracy czeka cię dużo pozytywnej energii. Udajesz się bezpośrednio w stronę celu i bardzo szybko to osiągniesz. W karierze prawda jest taka, że czego do teraz nie zrobiłeś to już przepadło. Będą odpowiednie konsekwencje.

Strzelec 23.11-21.12

Dużo cię czeka. Horoskop 2018 napelni każdego Strzelca pozytywną energią. Ludzie urodzeni pod tym znakiem charakteryzują się umiejętnością podejmowania szybkich i dokładnych decyzji. Są optymistyczni i niezależni, dlatego dobrze im się będzie wiodło w karierach oraz związkach. Jeśli skoncentrujesz się na pracy, będziesz mógł dokonać wielkich zmian oraz osiągnąć sukces. Zasłużona nagroda cię już czeka. Po tym zajętych czasie, latem będziesz mógł się zrelaksować. Wyjedź na wakacje, a w domu nic cię nie ominie. Ty naprawdę musisz odpocząć. W wyniku przepracowania i zmęczenia, możesz przez przypadek popełnić błędy. Chętnie spędzisz czas siedząc przy ognisku czytając książkę przygodową.

Koziorożec 22.12-20.01

Gwiazdy sugerują, że horoskop 2018 roku będzie głównie pozytywny dla Koziorożców. Ludzie urodzeni pod tym znakiem mogą spodziewać się różnych wydarzeń, pozytywnych oraz negatywnych. Takie jest życie. Trzeba się nauczyć z lekcji z przeszłości. To właśnie powinny zapamiętać Koziorożce. W dodatku, dzięki praktycznej osobowości i ciężkiej pracowitości, zawsze rozwiązesz każdy problem. Każdy Koziorożec może spodziewać się spokoju w sytuacji zawodowej. Wcześniejsze problemy zostaną pokonane i zapomniane, więc zaczniesz stawać w dobrym miejscu. Jeśli starasz się coś osiągnąć, teraz jest idealny czas na pokazanie na co cię stać.

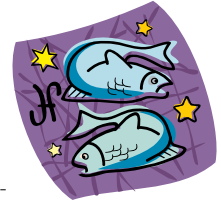

Wodnik 21.01-19.02

Horoskop dla Wodnika będzie pozytywny szczególnie w połowie 2018 roku. Ludzie urodzeni pod tym znakiem są zazwyczaj intelektualni i nieustannie mają innowacyjne pomysły, co pozwala im bez problemowo brnąć przez życie. W tym roku możesz spodziewać się sukcesu w karierze. W związkach sytuacja będzie stabilna bez znacznych niespodzianek. Według horoskopu, nadchodzący 2018 rok przyniesie ogromną energię mentalną. Szybko i łatwo możesz przyjmować ogromną ilość informacji. Nie da się tego wykorzystać w pracy. Powinieneś skoncentrować się na nauce oraz przygotowaniu na przyszłość. Nigdy nie wiesz kiedy twoja wiedza się przyda. Pomyśl również o swoim zdrowiu i nie ignoruj chłodniejszych dni.

Ryby 20.02-20.03

Według horoskopu 2018, Ryby powinny mieć otwarte oczy, szczególnie wiosną. Pojawią się wtedy niepowtarzalne szanse! Ludzie urodzeni pod znakiem zodiaku zazwyczaj wrażliwi i empatyczni, bardzo odpowiedzialni i można na nich polegać. Daje im to duży plus podczas zawierania kontaktów biznesowych. Horoskop odkrywa, że będziesz bardzo przyjazny oraz naturalny dla otoczenia. Bez problemu będziesz przyciągać do siebie ludzi. Musisz być wytrwały i uparty w swoich staraniach, a twoje cele będą w zasięgu ręki. Będziesz całkowicie zrelaksowany i wolny od stresu dzięki aktywności fizycznej. Spróbuj na przykład jogę.

Odpowiedzi na naszą zagadkę w nr 14

Łągów-obok bramy

Kapliczkę możemy spotkać w skansenie w Ochli.

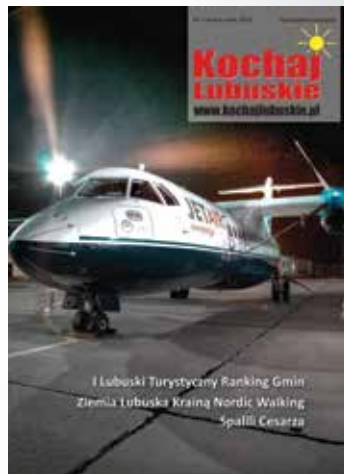
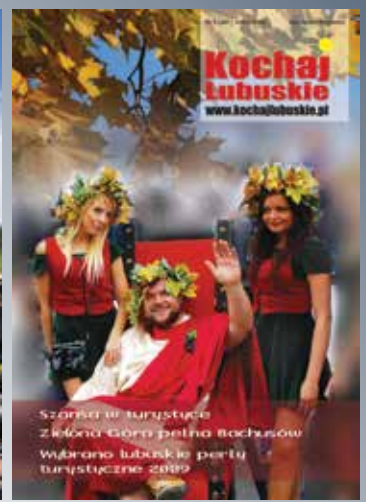
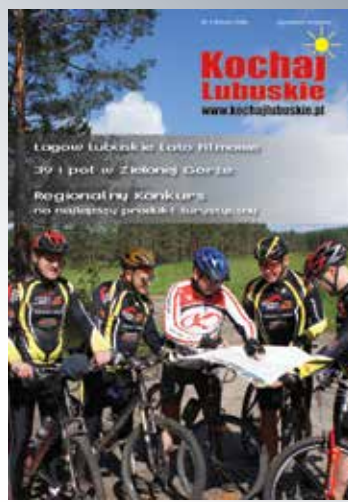
Za prawidłowe odpowiedzi dziękujemy, nagrodzonym gratulujemy. Zapraszamy do poznawania lubuskiego poprzez nasze zagadki.

ZAGADKI

Co to za obiekty i gdzie się znajdują?

Na odpowiedzi czekamy pod adresem j.bloch@lotur.eu. Prawidłowe odpowiedzi nagrodzimy. Bawimy się i razem poznajemy LUBUSKIE.

Kochaj Lubuskie
www.lotur.eu

Kochaj
www.kochajpolske.pl

Kochaj Lubuskie- magazyn turystyczny wpisany do rejestru dziennikowiczasopismtytulprasowy.Redaktor Naczelna Jadwiga Bloch. Wydawca: LOTUR ISBN 978-83-949128-1-9. Kolorowe, eleganckie, dystrybuowane nieodpłatnie, wydawnictwo poświęcone promowaniu potencjału turystycznego regionu. Powstaje przy współpracy z fachowcami od promocji turystyki skupionymi w Lubuskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej “LOTUR” i Polskiej Organizacji Turystycznej. Dystrybucja – imprezy (targi, konferencje, imprezy lokalne i regionalne), samorządy terytorialne oraz organizacje i podmioty branżowe, Certyfikowane punkty IT, itp. Wydawnictwo udostępnione bezpłatnie w internecie www.lotur.eu; www.kochajlubuskie.pl; ww.lubuskie.travel.pl. Kochaj Lubuskie jest też materiałem promocyjnym.